Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען.

היינט 8 זייטען

לאדזשער פאלקסבלאט

№ 113 | Łódź, Czwartek, 15 maja 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, י״ז אייר תר״ץ | № 113

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224=71

ערעפנונג פון דער סיים=סעסיע — 25 מאי

די דאזיגע ידיעה איז געקומען דורך גענף

וואַרשע, 14. (טעלעפאניש פון אונזער קאר־ רעספאנדענט).

דורך גענף דערוויסט מען זיך איצט, אז דער פוילישער סיים וועט צונויפגערופען ווערען אויף דער ספעציעלער סעסיע דעם 25 מאי. די דאזיגע ראטע איז בעקאנט געווארען נאך דער קאנפערענץ, וואס מינ. זאלעסקי האט געהאט מיט׳ן דייטשען אויס־ סערן־מיניסטער קורטיוס. מיניסטער זאלעסקי האט בעת דעם געשפרעך פערזיכערט, אז דער סיים וועט דעם 25־טען מאי ראטיפיצירען די ווירטשאפטליכע אפמאכען.

וואַרשע, 14. (טעלעפאניש פון אונזער קאר־ רעספאנדענט).

היינט איז פארגעקומען א קאנפערענץ צווי־ שען פרעמיער סלאוועק און מארשאל פילסודסקי, ס׳זענען בעטראכט געווארען פראגען, וואס זענען פערבונדען מיט דער נאהענטסטער סיים־זיצונג.

די כותל-מערבי-קאמיסיע

ביים פעלקערבונד-ראט

גענף, 14. (יט״א טעלעגראפיש).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון פעלקער־בונד־ ראט האט געזאלט בעטראכט ווערען די פראגע וועגען דער קאמיסיע, וואס זאל אויספארשען דעם ענין כותל מערבי. צוליב דעם אבער, וואס אויף דער מאנדאטנער זענען געשטאנען פיל פראגען, איז דער ענין אפגעלעגט געווארען אויף דער מארגענדיגער זיצונג.

גענף, 14. (יט״א טעלעגראפיש).

די יט״א ווערט געוואויר, וועלען אלע דריי מיטגלידער פון דער כותל־מערבי קאמיסיע זיין פראטעסטאנטען. איינער איז א שוועד, דער צווייטער — א האלענדער, דער דריטער — א שווייצאר.

בעשטעטיגט אנ׳אורטייל איבער אנ׳אראבער

ירושלים, 14. (יט״אטעלעגראפיש).

דאס אפעלאציע־געריכט האט בעשטעטיגט דעם אורטייל איבער אנ׳אראבער פון צפת וועלכער איז פאר צוראבירען דאס דארטיגע יתומים־הויז און דער ערשטער אינסטאנץ פערמשפט געווארען אויף 3 יאהר תפיסה.

פראצעס פון די מערדער

פון דער פאמיליע סלאנים

ירושלים, 14. (יט״אטעלעגראפיש).

נאך א לענגערער הפסקה איז בעגייט געווארען דער פראצעס נעגען די מערדער פון דער פאמיליע פון ה. ב. סלאנים און חברה. דערוויל ווערען אויסגעהערט די עדות.

קאנפיסקירט... א קלעפסידרע

לעמבערג, 14. (חי״פ) היינט איז דא קאנ־ פיסקירט געווארען א קלעפסידרע, וואס איז ארויס־ געגעבען געווארען דורך די לעמבערגער סטו־ דענטישע קארפאראציעס. אין דער קלעפסידרע האט זיך גערעדט וועגען א טרויער גאטעסדינסט פאר די נשמות פון די קארפאראנטען וואס זענען געפאלען אין מאי 1926.

אין פאל פון א מלחמה

אלגעמיינער שטרייק פון אלע ארבייטער

קראקא, 14. (טעלעפאניש). אויפ׳ן אינ־ טערנאציאנאלן קאנגרעס פון די גרובען־ארבײ־ טער וואס קומט פאר אין קראקא האט א פראנ־ צויזישער דעלעגאט אריינגעטראגן א פארשלאג: אז אין פאל פון א מלחמה זאל אויסברעכן א שטרייק פון אלע ארבייטער אין דער וועלט.

3

קאלאסאלע

איבערראשונגען

ברענגט פאר זיינע לעזער

דער מארגענדיגער

פרייטאג=נומער

— פון —

נייעם פאלקסבלאט

3

בלוטיגע געשלעגען צווישען יודישע ארבייטער

קומען פאר אין די יודישע גאסען אין ווארשא

וואַרשע, 14. (טעלעפאניש פון אונזער קאר־ רעספאנדענט).

אין יודישען קווארטאל קומען פאר מוראדיגע געשלעגען צווישען יודישע ארבייטער. די געשלעג־ גען קומען פאר צווישען בונדיסטען און „רויטע״. די סיבה דערפון איז וואס דער רויטער לעדער־ ארבייטער־פאראיין האט ערקלערט א שטרייק און זיי ווילען צווינגען אז מ׳זאלען אויך מיטשטרייקען די מיטגלידער פון בונדישען פאראיין.

היינט זענען פארגעקומען בלוטיגע צוזאמענ־ שטויסען אויף פאוויא, דזשיקא, סטאווקי, ניזקא און אין אנדערע גאסען. ס׳זענען פערהאן פיל פער־ שטעלען א שטארקען ווידערשטאנד. די געשלעגע־ ניגע רעוואלווער־שיסערייען. די בונדישע ארבייטער וואונדעטע. ס׳זענען אויך פארגעקומען געגענזייטיגע ווענען אומעטום ליקווידירט געווארען דורך דער פאליציי. היינט מיטאג איז ארעסטירט געווארען דער פארשטעהער פון צענטראל־ראט פון די פראפ־ פעסיאנעלע פעראיינען ה׳ בערנארד. און אזוי־ אז ער בעפרייט געווארען,

די געשלעגען הערען נישט אויף.

אונטערהאנדלונגען צווישען פראנקרייך און איטאליען

קומען פאר אין גענף

גענף, 14. (אטעאו) ביי א געוואלדיגען אינ־ טערעס האבען זיך היינט אין סעקרעטאריאט פון דער פעלקער־ליגע אנגעהויבען די איטאליעניש־ פראנצויזישע אונטערהאנדלונגען. די אונטערהאנד־ לונגען האבען זיך אנגעהויבען אין דער פארם פון א פריוואטען געשפרעך צווישען העגדערסאן, בריאן און גראנדי.

ספעציעלע קאמיסיע

פאר׳ן בארען־פראבלעם אין א״י

ירושלים, 14. (יט״א טעלעגראפיש).

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט בעשטימט א ספעציעלע קאמיסיע פאר׳ן בארען־פראבלעם אין ארץ־ישראל. די קאמיסיע וועט בעטראכטען די פראגען פון לאנדווירטשאפט און שטאטקאלאני־ זאציע. בראש פון דער קאמיסיע וועלכע וועט צוזאמלען מאטעריאל פאר דעם ענגלישען שליח סימפסאן, שטעהט ד״ר ארטור רופין.

קרוב 2 מיליאן ארבייטסלאזע

געפינען זיך אין ענגלאנד

לאנדאן, 14 (אטע). דער בעריכט פון ענג־ לישען ארבייטס־מיניסטער ווייזט אן אויפ׳ן ווייטער־ דיגען וואוקס פון דער ארבייטסלאזיגקייט אין ענגלאנד. דעם 5 מאי האט די צאהל ארבייטסלאזע אין ענגלאנד בעטראפען 1 מיליאן 712 טויזענד. די לעצטע וואך זענען צוגעקומען 13614 אר־ בייטסלאזע.

סטאלין האט מורא פארן לעבען

און נעמט אן שטרענגע פארזיכטיג־ קייטס=מיטלען.

פאריז, 14. (אטע) קערענסקיס ארגאן „דני״ מעלדעט אויס מאסקווע אז צוליב דעם וואס עס האבען זיך פערשארפט די אינערליכע קאמפען אין דער קאמוניסטישער פארטיי, האט מען געשאפען א ספעציעלע אפטיילונג פערזענליך צו שיצען סטא־ לינען.

סטאלין בעוויזט זיך נישט אהין און אהער, אפילו אויף די זיצונגען פון „פאליט־ביורא״ קומט סטאלין מיט דער וואך. נישט טרויענדיג אפילו די נאהענטסטע מיטארבייטער. סטאלין האט געוואלט ארויסגעבען א בעפעהל, ארורכצופיהרען פערזענליכע רעוויזיעס און אפצונעהמען דאס געוועהר אפילו ביי די העכסטע פארשטעהער פון רעגיער מאכט, וועלכע קומען צו איהם אויף קאנפערענצען.

די סיבה פון דער דאזיגער פארזיכטיגקייט איז דער נעהיימנישפולער טויט פון איינעם פון סטאלינס סעקרעטארען.

Dr. Bibergal

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען

נעהמט אן אין דער לעטשניצע

בזשעזשינער 11 פון 11.30 ביז 12.30 בייטאג

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 54 יאהר מיין אונפערגעסליכע פרוי, אונזער הייסגעליבטע און טייערע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, שוועסטער, שווענערין און טאנטע

נ. ע. חישה אשת ר׳ חיים מענדל נ״י זאנשיין

(פון דערהיים סלאנימסקא)

די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 15-טען מאי ד. י., 12 אזייגער בייטאג פון טרויער-הויז, גלובנא 55, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע היינטערבליבענע.

דער 2-טער אינטערנאציאנאל און זייך שטעלונג צו ארץ-ישראל-פראגען

בערלין, 14־ (יט״א טעלעגראפיש). אין א געשפרעך מיט א מיטארבייטער פון יט״א האט אינזש. קאפלאנסקי פארמולירט די שטעלונג פון צווייטען אינטערנאציאנאל צו די א״י־פראגען.

די עקזעקוטיווע פון 2־טען אינטערנאציאנאל האט איבערגעלאזט פרייע הענד דער „מפלגת פועלי ארץ־ישראל” און די „פועלי ציון” אין זייער טעטיגקייט אין די פראפאלעסטינא קאמיטעטען, דאס זעלבע איז אויך נוגע דעם אינדיווידועלען אנטייל אין די קאמיטעטען מצד בעזונדערע מיטגלידער פון אינטערנאציאנאל. די עקזעקוטיווע האט אקצעפטירט דעם אנטייל פון די פועלי ציון אין די ציוניסטישע קאנגרעסען און אין דער יודישער אגענץ.

די עקזעקוטיווע האט אויסגעדריקט איהר סימפאטיע פאר דער א״י־ארבייטערשאפט און האט אויסגעדריקט די האפנונג אז ס׳וועלען געפונען ווער־ רען מיטלען צו דערפיהרען צו א צוזאמענארבייט צווישען די יודישע און אראבישע ארבייטער אין א״י.

צוגערויבט 20 טויזענד זל.

אין דער דירעקציע פאר עפענטלכע ארבייט אין לעמבערג

לעמבערג, 14. (סב. טעל.) גנבים האבען זיך אריינבעקומען אין לאקאל פון דער דירעקציע פאר עפענטליכע ארבייט און צוגערויבט פון דער קאסע צוואנציג טויזענד זלאטים. די גנבים האט מען נישט געכאפט.

די יודען פון מוצא.

ירושלים, 14. (יט״א טעלעגראפיש). קיין מוצא איז דערווייל צוריקגעקומען בלויז איין יודישע משפחה אזוי ווי די אראבער דראהען, אז זיי וועלען די משפחה אויסשעכטען פארערט די פאמיליע אויך אויף אלע איבעריגע יודען, זיי זא־ לען זיך צוריקקערען קיין מוצא.

א מפלה פון דער לייבאר־רעגירונג

אהן פאליטישע פאלגען

לאנדאן, 14. (סב. טעל.) דאס לארדען־הויז האט נעכטען אין אוונט מיט 134 שטימען געגען 38 שטימען אנגענומען דעם קאנסערוואטיווען פאר־ שלאג צום קוהלען־געזעץ דורך וואס די רעגירונג האט געליטען א מפלה.

די אפשטימונג וועט אבער נישט האבען קיין פאליטישע פאלגען.

שלאנגען און מאי־קעפער אין שלעזיען

אפאלא, 14. (סב. טעל.) די געגענד פון האבראנזשען אויף אפאלער שלעזיען איז געטראפען געווארען מיט א מגפה פון מאיקעפער, וועלכע האבען זיך בעוויזען אין אזא גרויסער צאהל, וואס מען געדענקט שוין נישט 20 יאהר. ס׳האבען זיך אויך בעוויזען מאסען שלאנגען איינער פון די וואלד־ארבייטער האט געברענגט אין גמינע־אמט דרייסיג שלאנ־ גען וועלכע ער האט דערשלאגען אין פערלויף פון נעכטיגען טאג.

פון א מיטעל געגען שווינדזוכט געשטארבען 8 קינדער.

ליבעק, 14. (אטא) לויט אנ׳אינשטימיגען בעשלוס פון היגען געזונדהייטס־אמט איז בע־ שלאסען געווארען אנצווענדען דאס אויי־געריפענע קאלמעט־שוץ־מיטעל. דאס מיטעל בעשטעהט דע־ רין, אז ס׳ווערען געמאכט איינשפריצונגען קינדער פון 10 ביז 12 טעג. די איינשפריצונגען דארפען פערהיטען די קינדער געגען שווינדזוכט אויפ׳ן גאנ־ צען לעבען. אזעלכע איינשפריצונגען זענען געמאכט געווארען אין 246 פאלען, דערווייל האט זיך ארויס־ געשטעלט, אז די קינדער האבען אנגעהויבען קראנק ווערען און אכט פון זיי זענען געשטארבען. מ׳האט גלייך אפגעשטעלט די עקספערימענטען.

די וואהלען צום ציוניסטישען צוזאמענפאהר אין עסטרייך

וויען, 14. (יט״א טעלעגראפיש). די וואהלען צום ציוניסטישען לאנד־צוזאמענפאהר אין עסטרייך האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען: עס זע־ נען געוועהלט געווארען: 31 אלגעמיינע ציוניסטען, 19 ראדיקאלען, 7 רעוויזיאניסטען, 5 התאחדות.

נאך נאנסענס טויט

קאוונא, 14. (אטא) אויס מאסקווע מעל־ דעט מען אז די ידיעה וועגען נאנסענס טויט האט ארויסגערופען אנ׳אויפריכטיגען טרויער אין רוס־ לאנד. נאנסען האט מען געהאלטען פאר א פריינד פון רוסלאנד.

דער אויסערן־קאמיסאריאט פון דער סאוויעט רעגירונג, האט בעאויפטראגט דעם רוסישען גע־ זאנדטען אין אסלא, קאלאנטאי אויסצודריקען בייד לייד דער נארוועגישער רעגירונג

גענף, 14. (אטא) דער גענעראל־סעקרעטאר פון פעלקער־בונד עריק דרומאן האט אין נאמען פון דער פעלקער־ליגע אויסגעדריקט מיטגעפיהל דער נארוועגישער רעגירונג צוליב׳ן טויט פון נאנסענען.

אכזריות׳דיגע מעשים פון כינעזישע באנדיטען

מארדעווען אויס 20 טויזענד מענשען

לאנדאן, 14. (יט״א) א באנדע רויבער פון פינף טויזענד מענשען, זענען בעפאלען די שטאט יונג־יאנג. די באנדיטען האבען אויסגע־ מארדעוועט 20 טויזענד איינוואוינער און אוועקגע־ פיהרט 500 רייכע בירגער, דאן האבען זיי אונטערגע צונדען די שטאט.

נעכטיגע רינג־קאמפען אין צירק

סענסאציאנעלער קאמף פאשאף — יאגא

די סענסאציע פון די נעכטיגע רינג־קאמפען אין צירק איז געווען דער רעוואנש־קאמף פאשאף — יאגא. דער קאמף איז געווען זעהר א שארפער.. אין דער 35־טער מינוט האט יאגא א שטויס געגע־ בען פאשאפ׳ן מיט׳ן פיס און נאכ׳ן פייף פון ריכ־ טער האט יאגא צוגעדריקט פאשאפ׳ן צו דער ערד, נאך א קליינער פויזע האבען די ריכטער געמאכט א פארווארף יאגא׳ן און פעראורדענט ווייטער צו פיהרען דעם קאמף, יאגא איז דאן ענטלאפען פון דער עסטראדע און מעהר נישט געוואלט קעמ־ פען, צוליב דעם איז אנערקענט געווארען דער נצחון פאשאפ׳ן און יאגא האט דערמיט פערלוי־ רען די רעכט ווייטער צו קעמפען מיט פאשאפ׳ן און צו פערנעהמען דאס ערשטע ארט.

אין די איבעריגע קאמפען האט פערינגער רעמיסירט מיט גריקיס׳ן, שטעקער האט בעזיגט מיר־ נא׳ן און קלעי האט בעזיגט בוכהיימען.

היינט קעמפען: פאשאף — פערינגער, שטע־ קער — יאגא, מירנא — העביע און קראוס — לע פאווריע.

די לאגע אין אינדיען איז ווייטער ערנסט

בעלאגערונגס־צושטאנד אין לאנד

לאנדאן, 14. (אטע) די לאגע אין טאנאפור איז ווייטער זעהר אנגעשטרענגט, צוליב דעם וואס אין דער אינדישער שטאט איז ערקלעהרט געווארען בעלאגערונגס־צושטאנד איז נישט געקומען צו קיין גרעסערע צוזאמענשטויסען.

דער מאניפעסט פון ווינצע־קעניג איז אין אלע אינדישע קרייזען אויפגענומען געווארען זעהר קאלט.

די קאנפערענץ, וואס די ענגלישע רעגירונג האט צוזאמענגערופען פון אלע אינדישע פארטייען קיין באמביי, האט נישט קיין אויסזיכטען אויף ער־ פאלג, ווייל די אינדישע אנפיהרער האבען זיך אפ־ געזאגט אנטיילצונעהמען אין דער קאנפערענץ.

אין פעשאוואר איז די לאגע ווייטער אנגע־ שטרענגט, ווייל די שטימונג איז נאך מעהר צורייצט געווארען צוליב דעם וואס די ענגלענדער האבען באמ־ בארדירט אינדישע דערפער.

אויף א פערזאמלונג פון זשורנאליסטען אין קאלקוטא איז בעשלאסען געווארען ארויסצוגעבען די צייטונגען ערשט נאכדעם ווי ס׳וועט ווערען דער אנפיהרער פון אלאינדישען קאנגרעס, נעהרו.

לאנדאן, 14. (סב. טעל.) די אינדישע אגענטורען פרעסע מעלדען אז קעגען די שטאטען אנ־ פיהרער אונטער דעם נאמען „רויטע העמדער” ... [illegible]

דערין פרוי ניידו מארשירט ווייטער מיט דער גרוי־ סער גרופע פרייוויליגע צו די זאלץ־לאגערע, קיין דאראזאנא. ס׳איז זיכער, אז אויך זי וועט ארעס־ טירט ווערען. אין שיראדא האבען 200 גאנדהי־ אנהענגער אנגעגריפען דעם דארטיגען זאלץ־לאגער, 158 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען, ביים צו־ זאמענשטויס מיט דער פאליציי זענען 16 הינדוסען פערוואונדעט געווארען, אין שאלאפור זענען ווידער ארעסטירט געווארען 18 פערזאן. אין קייבער איז אראפגעפאלען אנ׳ענגלישער אעראפלאן. 2 פלי־ הער זענען דערהרגעט געווארען.

בעפרייט פאר האלטען געוועהר

ירושלים, 14. (יט״א.טעלעגראפיש). דער ירושלמער איינוואוינער שלמה קאהן איז בעפרייט געווארען פון דער בעשולדיגונג אז בעת די אונרוהען איז אין א״י האט ער געטראגען ביי זיך געוועהר.

ווייטערדיגע פאלגען פון דער נאטור־קאטאסטראפע אין ווינענבורג

ווינענבורג, 14. (אטא) מיר האבען שוין געמאלדען וועגען דער שרעקליכער נאטור־קאטאס־ טראפע וואס ס׳איז פארגעקומען אין די זאלץ־גרובען אין ווינענבורג.

איצט מעלדעט מען וועגען דעם, אז די ערד־ שפאלט זיך דארט ווייטער און די גרובען זענען אינגאנצען פערניכטעט געווארען, דער פערנעהם פון דער קאטאסטראפע ווערט וואס אמאל אלץ גרעסער.

פאדאטקעס

אבראמאווי, דאכאדאווי, לאקאלאווי א. ז. וו. פארטניעס ציווילנע, קארנע, האנדלאווע, אפע־ לאציעס, זאבעזפיעטשעניעס, אוכילעניע, קלוי־ זולעס, וועקסלען־אינקאסא־ הילדעס וועקסלען־אינקאסא־מאניעס, וועגען אקט־אינטער־ ציזיעס, גט־אנגעלעגענהייטען

שרייבט ביטע דאס ביטשריפט־ביורא

„POLPRAW”

נארוטאוויטשא 1, טעל. 170-01.

די רענאמירטע ערציהונגס־אנשטאלט פון 7־קלאסיגע שולע און פרעבלשולע

קאצענעלזאן־נאחומאב

8 נאר לודסקא 8 (צווישען נאוואמיעסקא און וועמבאדזיא) טעלעפאן 177-01 (פון 11 ביז 2)

קינדער אין שול־צוואנג עלטער ד. ה. פון 7 ביז 15 יאהר ווערען אנ־ גענומען אין די קלאסען: A, B, C, I, II, III, IV

אין פארבערייטונגס־קלאס A° ווערען אנגענומען ענטוויקעלטע קינדער פון 7 5½ יאהר. אין די פרעבל־שולן (שפיל־שולען) קינדער פון 3־7 י.

חוץ דעם אלגעמיינעם שול־פראגראם, קענען די ארטאדאקסישע קינדער גענים פון נאכמיטאג־חדר וואו ס׳ווירד געלערנט גרונדליך אלע למודי־קודש, דהיינו: חומש, רש״י, נ״ך גמרא ותוספות דורך מלמדים־ספעציאליסטען אונטער דער פערזענליכער השגחה און הנהלה פון בעוואוסטען למדן ר׳ יעקב בנימין קאצענעלזאן

בעמ.: די צאהל שעה׳ען, ווי אויך מלמדים פאר למודי־קודש זענען היי־יאהר בעדייטענד פערגרעסערט.

פאר פיזיש שוואכע קינדער, ווי אויך פאר אונבעמיטעלטע עגזיסטירט א

נאכמיטאג שולע נאכמיטאג חדר | ביז 50% בילינער | נאכמיטאג פ עבלשולע

מיר דריקען אויס דעם טיפסטען ביילייד אונזער ג׳ וויצע־פרעזעס חיים מאיר צינצענאטעם צוליב דעם טויט פון זיין מוטער

חנה נ. ע.

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון דער תלמוד תורה „מחזיקי אמונה״ (פעפער־גאס 17)

6814

געזונטע וואנעס

היגיענישע מקוה, גדאנסקא 75

מאכט בעקאנט, אז זי האט צו פערקויפען

גלעזירטע וואנעס

אין גוטען צושטאנד און פאר צוגענגליכע פרייזען.

די פערוואלטונג. 6818

Dr. Donchin

ספעציאליסט פאר אויגען־קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

מאניושקי 1, טעל. 209-97

נעמט אן פון 1-9 מיטאג און פון 4-7 אוונט.

יין כשר!!!

ווער עס וויל זיך איבערציינגען, אז ווין דארף זיין גוט, כאטש ער קאסט ביליג עמפפעהלען מיר פון דער גייצר ערעפענטער וויין און מעהד־פאבריק

א פלאש פון א ¼ ליטער זעהר גוטען ראדזינען וויין צו פאבריקס־פרייזען

נאר 65 גראשען.

מיט אכטונג

וויין־ און מעהד־פאבריק „פראגרעס”

2 אלטער מארק 2

קוקט נישט אויף די שרייענדע רעקלאמען! קוקט אויף לעבעדיגע פאקטען!

אט דאס זענען די געווינסטען פון די לעצטע ציהונגען, וואס זענען געפאלען אין לאדז אין מיין באמת גליקליכע ס. קאלעקטור

F. Brajtsztajn

לאדז, נארוטאוויטשא 31 טעל. 142-47

25.000	זל. אויף № 76258	15.000	זל. אויף № 40533
20.000	„ 26910	10.000	„ 43375
20.000	„ 170806	10.000	„ 46798
15.000	„ 4412	10.000	„ 60050
15.000	„ 35291	10.000	„ 166611

און א סך געווינסען צו 5.000, 3.000 א. ז. וו.

נאך א מערגרעסטע צאהל גליקליכע לאסען זענען ביי מיר צו בעקומען. איילט צום גליק! שוין דעם 17־טען מאי קומט פאר די ציהונג פון דער ערשטער קלאס פון דער מלוכה לאטעריע.

ס׳איז צו פערמיטען

וואוינונגען

1 צימערדיגע מיט קוך מיט בעקוועמליכקייטען און 1 צימערדיגע אהן קוך 6770

בעזיכטיגען א גאנצען טאג פייפער־גאס 26.

צו ערפאהרען ביז 11 א זייגער פריה אין דער בוי־ביורא צעגיעלניאנא 101.

„נייער פאלקסבלאט"

אלע זשידעס זענען „קרימינאל־יסטען"

אנטיסעמיטישע העצע פון פראפ. קוזא אין רומענישען פארלאמענט

בוקארעשט, (יט"א) דער פיהרער פון די רומענישע אנטיסעמיטען פראפ. קוזא, וועלכער איז לעצטענס, בעת די ערגענצונגס־וואהלען, געוועהלט געווארען אין פארלאמענט, האט גלייך אויף דער ערשטער זיצונג פון פארלאמענט געהאלטען א שענד־ליכע, יודען־העצערישע רעדע.

פראפ. קוזא האט זיך בעגנוגט מיט דער בע־ליידיגונג בעצייכנונג „זשידאני" און האט די יודי־שע רעליגיע בעצייכענט אלס „קרימינעלע רעליגיע" און אלע יודען אלס קרימינאליסטען. דעפ. פאפוריע האט ביי דער אונטערשטיצונג פון מעהרהייט פון פארלאמענט פראטעסטירט געגען די שענדליכע אנפאלען פון פראפ. קוזא. א רייה דעפוטאטען, ווי פראפ. מיראנעסקו, פראפ. ריסקאנו און אנדערע האבען ערקלערט, אז מען טאר נישט בעשולדיגען די יודען פאר די געשעהענישען און טארנ־פראמאס, וואס זיינען פראוואצירט געווארען דורך די קוזיסטען.

סענאטאר הרב נעמיראווער האט אין סענאט שארף פראטעסטירט געגען דער בעליידיגונג פון דער יודישער רעליגיע און די שענדליכע ארויס־טרעטונגען פון פראפ. קוזא.

די „אוניאן פון די רומענישע יודען" האט איר בערגענעגבען דעם פרעמיער מאניו א מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט געפאדערט א סאטיספאקציע פאר דער בעליידיגונג פון דער יודישער רעליגיע אין פארלאמענט דורך פראפ. קוזא. ווייטער ווערט געפאדערט צו בעפרייען די ארעסטירטע יודען פון טארנו־פראמאס און צו שליסען די אנטיסעמיטישע סטודענטען־קלובען.

—:—

טשעכאסלאוואקישער בילדונגס־מיניסטער

געגען „נומערוס קלאוזוס"

פראג, (יט"א) אויף דער זיצונג פון דער קולטור־קאמיסיע פון טשעכאסלאוואקישען פארלא־מענט האט דער בילדונגס־מיניסטער רעדנער געהאל־טען א רעדע וועגען די אויסלענדער אויף די טשע־כאסלאוואקישע הויכשולען. דער מיניסטער האט ער־קלערט צווי. אנד.: די אויסערגעוועהנליכע גרויסע צאהל אויסלענדער אויף די טשעכאסלאוואקישע הויכשולען איז נישט נאר א פועל־יוצא פון אונזער געאגראפישער לאגע, נאר דארף אויך צוגעשריבען ווערען דעם הויכען ניוואָ פון טשעכאסלאוואקישען הויכשול־וועזען. די שול־פערוואלטונג בעטראכט דעם דאזיגען פאקט אלס א שטענדיגע ערשיינונג. יעדע ארויסטרעטונג געגען דער ערשיינונג מיט דער הילף פון „נומערוס קלויזוס" טוט ווערען אפגעווארפען, ווייל דאס איז געגען די דעמאקראטישע און קולטור־רעלע פרינציפען, מיט וועלכע עס ריכטעט זיך אונ־זערע רעפובליק. חוץ דעם איז די גרויסע צאהל אויסלענדער אויף אונזערע הויכשולען נישט אהן נוצען פאר אונז, ווייל נאך זייער צוריקקעהר אין זייער היים האלטען זיי די אויסלענדישע סטודענטען ווייטער דעם ווירטשאפטליכען קאנטאקט מיט אונז און ווערען פיאנערען פון דער ווירטשאפטליכער דערנעהנטערונג פון זייערע היימאטס־לענדער מיט דער טשעכאסלאוואקישער רעפובליק.

איינארדנונג פון האנדווערקער אין בירא־בידזשאן

געוועהלט דריי יודישע סאוויעטען

מאסקווע, (יט"א) די צענטראל־פערוואלטונג פון „געזערד" האט בעקומען טעלעגראפישע מעל־דונגען, אז אין טיכאנקאווע (בירא־בידזשא) איז געעפענט געווארען א פאבריק פון געבויגענע מע־בעל. עס איז אויך ארגאניזירט געווארען א ארטעל פאר בויען וואגענס. וואס וועט בעשעפטיגען 100 פערזאן. אין ביראקאן איז מען צוגעטרעטען צו אר־גאניזירען די ערשטע פאבריק אויף טרייבען סמאלע. מען האט אויך אונטערגעשריבען אן אפמאך מיט ווייט־מזרח'דיגען קאלאניזיר־אפטיילונג וועגען איינ־ארדענען אין בירא־בידזשאן 375 האנדווערקער מיט די משפחות. אין בירא־בידזשאן זיינען איצט טעטיג דריי יודישע סאוויעטען און 4 יודישע אר־בייטער שולען.

חברונ'ער אראבער ארעסטירט

ביים פערקויפען הפצים צוגערויבטע ביי יודען

ירושלים, (יט"א) דא איז ארעסטירט געווא־רען א חברונ'ער אראבער בעת ער האט גע־וואלט פערקויפען א יודישען יובילער זילבערנע כתרים פון ספרי־תורות, ווי אויך פערשידענע צי־רונג, וואס זיינען צוגערויבט געווארען, בעת דער גרויזאמער שחיטה אין חברון אין אויגוסט ת. י.

אנטיסעמיטיזם אין סאוויעט = רוסלאנד

יודען און אנטיסעמיטיזם אין ס.ס.ס.ר. — פון י. לארין

.2

פערשטעהט זיך, אז לארינ'ס לייט־מאטיוו איז, אז אנטיסעמיטיזם איז פערבארגענע קאנטר רע־וואלוציע.

פון דעם קאמוניסטישען קאראן קען ער ברענ־גען זעהר וועניג פסוקים צו בעפעסטיגען די דא־זיגע מיינונג, ווארום לענין האט בלויז איבערגע־לאזען עטליכע קורצע ווערטער וועגען דער שעדליכ־קייט פון אנטיסעמיטיזם, ער האט אריינגערעדט אין א גראמאפאן א קורצע רעדע געגען אנטיסעמיטיזם, די דאזיגע רעדע קוואט ביים אנפאנג פון בוך. א חוץ דער דאזיגער רעדע איז דא א דעקרעט, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען אין דעם ערשטען יאהר פון דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע, אין יאהר 1918, אין דעם דעקרעט ווערט געזאגט, אז די סאוויעט רעגירונג ערקלערט דעם אנטיסעמיטיזם ווי א קאנטר רעוואלוציאנערע בעוועגונג. אונטער דעם דעקרעט איז אונטערגעשריבען נ. לענין.

דאס איז אלץ, וואס איז פערהאן אין דעם קאמוניסטישען קאראן.

דער קאמוניזם האט נאך קיין צייט נישט געהאט צו ארומרעדען דעם דאזיגען ענין ברייטער, טיפער, דער קאמוניזם האט אזוי גוט ווי פערגעסען וועגען דעם אנטיסעמיטיזם. און ווען ער האט זיך אנגעהויבען צו בעווייזען די לעצטע יאהרען איז עס פאר דעם קאמוניזם געווען אנ'איבעראשונג, מען האט אנגע־הויבען ערשט איצט ברייטער ארומרעדען די שטע־לונג פון דעם קאמוניזם צו דעם אנטיסעמיטיזם, מען האט צושיקט רעדנער איבער דעם גאנצען לאנד, מען האט אנגעהויבען דרוקען ארטיקלען און אינסצענירען אבשרעקענדיגע משפטים איבער אנטיסעמיטען.

אז ווען דער אגיטאציע געגען דעם אנטיסע־מיטיזם האט מען ערשט דערזעהען ווי דער דאזיגער גיפט האט זיך צונאסען שטיל איבער גאנץ סאוו־יעט רוסלאנד.

אין דעם בוך איז דא א גאנצער צעטעל מיט פראגען, וואס זיינען געשטעלט געווארען די רעדנער, וואס האבען גערעדט געגען אנטיסעמיטיזם. די פראגען זיינען נישט געשטעלט געווארען מינדליך, מען האט זיי אנגעשריבען אויף א שטיקעל פאפיר און צוגעשיקט דעם רעדנער, ווארים מינדליך שטע־לען די פראגען האט מען מורא געהאט דערפאר זיינען די געשריבענע פראגען גאלינע, שטעכעדיגע, בייזע, גיפטיגע און שיידערליך רשעות'דיגע: דער פחד איז אלע מאל געמיין.

66 צעטלעך מיט פערשידענע פראגען האט לארין אבגעדרוקט אין זיין בוך און זיי כאראקטערי־זירען די בעהאלטענע און פערשטיקטע פערביסענ־קייט פון דעם אנטיסעמיטיזם אין סאוו'עט רוסלאנד. עס איז אנ'אנטיסעמיטיזם, וואס האט מורא פאר

פון דר. א. מוקדוני.

זיין ברודערנער פעל און קריצט דעריבער מיט די צייהן בעהאלטען אז קיינער זאל זיין פנים נישט זעהען.

אט זיינען עטליכע פון די גיפטיגע און בייזע פראגען:

פארוואס נעהמט די רעגירונג נישט אן קיין מיטלען געגען דאס בעזעצען זיך פון דער יודישער בורזשואזיע אין מאסקווע?

פארוואס האט מען יודען געגעבען גוטע ערד אין קרים און קרסטען שלעכטע?

פארוואס פערנעהמען זיך נישט יודען מיט ערד ארבייט, עס איז דאך זיי איצט ערלויבט?

פארוואס האבען יודען פריהער געלעבט גוט און לעבען אויך איצט גוט?

אין אויפריכטיג די בעציהונג פון יודען צו סאוויעט רוסלאנד בפרט און צום פראלעטאריאט בכלל?

פארוואס האט די פארטיי אפאזיציע (אפא־זיציע געגען סטאלינ'ען) 76 פראצענט יודען?

פארוואס ארדנען זיך יודען אומעטום כסדר איין אויף גרויסע שטעלען?

וועלען די יודען אונז נישט אמאל פערראטען אין א צייט פון מלחמה, אדער וועלען זיך סתם נישט ארויסמאכען פון מיליטער־דינסט?

פארוואס זעהט מען נישט קיין יודען אין די „רייהען"?

פארוואס האט דער רוסישער ארבייטער פיינט די יודישע נאציע און האט גאר נישט געגען דער גרוזינישער, רייטשער און אנדערע נאציעס?

ווי דארף מען פערשטעהען פרידריך ענגעלס', ווען ער זאגט, אז יודען האבען א טענדענץ צו צו־פאסען זיך און אז מען דארף צוגעהען צו זיי זעהר פארזיכטיג?

מיט וואס ערקלערט זיך וואס יודען פאהרען ארויס פון רוסלאנד זיי האבען דאך דא די גרעסטע פרייהייט?

פארוואס שרייבען נישט סטאלין, בוכארין און אנדערע מיטגלידער פון פאליטביורא (די העכסטע פאליטישע אינסטאנץ) געגען אנטיסעמיטיזם אין דער „פראוודא"?

וואס האט געמיינט דער אקאדעמיק פאוולאוו מיט דעם וואס ער האט געזאגט, אז ביי יודען האט זיך בעשאפען א „רעפלעקסיאניע פון עזות"?

דאס איז בלויז א קליינער טייל פון די צעטעלעך צווישען די צעטעלעך זיינען דא אויך עטליכע עהרליכע, גוטמוטיגע און אויפריכטיגע, אבער די מעהרהייט שפריצט מיט גיפט און גאל, מיט האס און רשעות.

פונוואנען נעהמט זיך פארט אזא סם־המות דיגער אנטיסעמיטיזם אין רוסלאנד? אויף דעם זוכט לארין צו געבען אנ'ענטפער און איהם גיט זיך נישט איין, דאס איז די שוואכע זייט פון זיין בוך.

די ארבייטער קענען בשום אופן נישט פיהלען די קאנקורענץ פון די יודען, די צאהל פון יודען ארבייטער אויף די פאבריקען איז אזוי קליין, אז מען מערקט זי גאר נישט, צווישען 7 מיליאן און 400 טויזענד ארבייטער קען מען נישט שטארק מערקען די 200 טויזענד יודישע ארבייטער. און דערום איז נישטא קיין שום אורזאך פאר אנטיסע־מיטישע שטימונגען צווישען ארבייטער.

דער ביוראקראט, דער אינטעליגענט, קען אויך נישט פיהלען גאר שטארק די קאנקורענץ פון יודען, צווישען די מיליאנען טשינאווניקעס איז אפילו לערך א גרויסער פראצענט פון יודישע טשינאווניקעס נישט שטארק ניכר, דער טשינאווניק קארטעט זיך אין די אויגען בלויז אין מאסקווע און מילחמין אין פעטערבורג.

דער פויער פיהלט נעווים נישט די קאנקורענץ פון דעם יודישען פויער, וואס הויבט ערשט אן צו שטעלען זיך אויף די פיס.

אנטיסעמיטי שאיז אויך דער רויטער סטודענט — אין די הויך־שולען זיינען דא טאקע פערהאלט פיל יודען, אבער דארט איז דאך קיין קאנקורענץ נישטא, אין שוהל לערנט מען דאך בלויז.

י. לארין האט עטליכע טו ענטפערס, אבער אלע מאל זיינען א סך ענטפערס קיין ענטפערס נישט, אזוי ווי די פראגע איז איינע אזוי טוט דער ענטפער זיין איינער.

אומוויסענקייט איז געווים א שטיקעל ענטפער, אבער מיר האבען שוין געהאט די געלעגענהייט צו בעגעגענען זעהר געבילדעטע אנטיסעמיטען.

די אנדערע ענטפערס זיינען אויך פון דעם דאזיגען ווייניג איבערציינגענדיגען מין.

אין אלגעמיין אבער איז דאס דאס בעסטע בוך געגען אנטיסעמיטיזם, עס איז דאס בעסטע בוך טייל דער מחבר רעדט צו דער ואך, ווייל ער רעדט צום גרויסען עולם און רעדט קלאר, לאגיש און איבערציינגענדיג, ס'איז דאס בעסטע בוך נאך מיט דעם, וואס אין איהם ווערט נישט גערעדט וועגען יודען בכלל, נאר וועגען א טייל יודען, בעסליך וועגען דעם טייל יודען, וואס לעבט אין רוסלאנד, דא מוז מען רעדען קאנקרעט, און אפעלירען מיט פאקטען פון טאג־טעגליכען לעבען.

איז נישט נאר אנטיסעמיטען קענען לערנען עפעס, נאר מיר אלע קענען פיל לערנען פון דעם דאזיגען בוך.

דער לאגער פון די „צדיקים"

פיל שארפער וואלט זיך איז לאנר געפיהלט די פערביטערונג געגען איצטיגען רעושים. געגען דער סאנאציע, געגען איהרע מעטאדען און גייסט, ווען נישט די עהאינערונג אין די ענדעקעם און די געפאהר, אז אט יענע שווארצע כמארע זאל דאס נישט ווערען דער יורש פון דער סאנאציע.

מען געדענקט נישט די פעסער ריצעך־איל, מיט וועלכע די ענדעקישע פרעסע האט געדראהט אין זמאי 1926, עטליכע טעג פאר איהר ווייסטע מפלה. די פארבערייטונגען פון דער בלוטיגער „סטראוש נאראראווע" צו שפאלטען מענשליכע קעפ און צו „פערניכטען" דעם „איטערליכען שונא". און געדענקט מען אלץ, האט מען אין לאנד ווינציג חשק צו טון עפעס אועלכעס, וואס זאלען זיין א טרייסט פאר די צובראכענע ענדעקישע הערצער. אפילו דער „צענטראלעוו". אין וועלכען עס זיצען אויך די כארעקעם און נ.פ.ר. היט זיך נישט צו אנגאזשירען זיך מיט די ענדעקעם. ווייסענדיג, אז דאס איז אזא מצורע, פון וועלכען מען קען זיך געפעהרליך אנשטעקען. די ענדעקעם זיינען פולשטענדיג איזאלירט. מאכען זיי א פרעהליכע מינע צום בייזען שפיל און רעדען איין א וועלט, אז נישט מען האט זיי איזאלירט, נאר אז זיי האבען זיך אליין איזאלירט, ווייל זיי זיינען אין סיים די איינציג קאנ־סעקווענטע און פרינציפיעל אויסגעהאלטענע, א לא נער פון סאמע צדיקים.

דערפאר אבער האבען די ענדעקעם זיך אליין גענומען די ראל פון סופלארען, אינטערוואנער און עצה־געבער דער אפאזיציע. די ענדעקעם זיינען אין סיים נישט ביכולת צו פיהרען זעלבסשטענדיג קיין שום אקציע. לאווירט אויך דער ענדעקישער קלוב, אז אין לאנד זאל עס מאכען א איינדרוק, אז דאס, וואס די אפאזיציע טוט, איז עס לויט דער עצה פון די ענדעקעם און דאס עפעס עס פאנגט נישט איז עס, נאר דערפאר, ווייל דער „צענ־טראלעוו" האט נישט געטון ווי די ענדעקעם האבען געראטען.

די ענדעציע האלט זיך ביי דער פאלע פון דער אפאזיציע, דאס איז א אויסגעפרובט מיטעל. אויף די סאנאציע, איידער זי איז נתגלה געווארען האט זיך שטארק געקלאמערט אין די לינקע און דעמאקראטישע עלעמענטען, ווער געדענקט נישט די פיינע רייד און דאס קאקעטירען אויף לינקס מצד די היינטיגע שפיצען פון רעגירונגס־לאגער, עס איז דאך קיין סוד נישט, אז אהן דער מיטהילף פון דער היינטיגער לינקער אפאזיציע, אהן דעם אלגעמיינעם שטרייק, וואס די פ.פ.ס. האבען ער־קלערט אויף די באהנען, וואלט דער גורל פון דער מאי־איבערקעהרעניש געווען נאר אנ'אנדערער. נאכ'ן נצחון האט ערשט יענער לאגער בעוויזען זיין אמת'ען פרצוף. אויך אין כינא האט א־עהנליכע סעמארע אנגעווענדעט דער שפעטערדיגער דיק־טאטאר גענ. טשאנ־קאי־שעק.

איצט טוט דאס זעלבע די ענדעציע. מעשה עלטערע און געניטע עצה'ט זי כסדר דעם „צענטראַ־לעוו", וואס צו טון, וואס צו פערלאנגען, גיט איהם אונטער חשק צום קאמף, די ענדעציע האט שיעור נ נישט פערגעסען, אז זי אליין וואלט חשק געהאט צו מאכען דעם אמת'ען שניט אין דער קאנסטיטוציע, איבערארבייטען די וואהל־ארדינאציע, אבער אין אזא מאס, אז בלויז אמת'ע ענדעקעם זאלען האבען דאס גליק צו וועהלען.

וועגען דעם אלעם שווייגט איצט די ענדעציע, דאגעגען חנפה'ט זי זיך צו יעדען איינעם, די מלוכה־בעאמטע איז זי גרייט צו געבען הוספות, דער ארמעי און די אפיצירען, וואס דערעסערע בורזשעטען. די ענדעקישע פרעסע האט אפילו פערגעסען צו פיהרען איהר טראדיציאנעלע העצע ערב דעם 1־טען מאי. זאל הייסט עס, די אפא־זיציע קעמפען און בעזייטיגען דעם איצטיגען רעזשים, אויף וועמענס הארבות די ענדעציע האפט נאך אויפצושטעהען תחית המתים און דאן — האפט די ענדעציע ערשט צו ווייזען ווער און וואס זי איז.

אט דאס ליגט צווישען די שורות פון די אין עצם נערעכטע טענות און פארוואורפען, וואס די ענדעציע מאכט דעם „צענטראלעוו".

נ.

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פעראוירען־, נאז־, האלז־ און לונגען־קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעמשניצע, נעזורסקער 17 פון 10—11 און פון 2—5

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 15 מאי
יז אייר תר"ץ

זון-אויפגאנג 3.51
זון-אונטערגאנג 7.14

באנקראטען און פראלאנגאציעס פון האנדעלס-געריכט

אויף איינער פון די לעצטע זיצונגען פון האנדעלס-געריכט איז בעהאנדעלט געווארען דער ענין וועגען פראלאנגירען די צאהלונגען פון דער פירמע טעכנישע ביורא „עלעקטראן" אינזש. יוליוש האמער, שענקעוויטש גאס 39. דאס ביורא עקזיסטירט פון 1911.

דעם 9-טען יולי 1929 האט די פירמע בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען אויף 3 חדשים. נאכדעם האט די פירמע געבעטען ערלויבען צו רעגולירען מיט די קרעדיטארען.

פון 50 קרעדיטארען האבען זיך אויף דער רעגולאציאנס-פערזאמלונג צוגעשטעלט 32. דער ריכטער-קאמיסאר האט פארגעלעגט די קרעדיטארען 70% פון די חובות אויסצוצאהלען אין 3 ראטעס אין משך פון 2 יאהר. געגען דעם פארשלאג האבען זיך ארויסגעזאגט 6 קרעדיטארען אויף א סומע פון 18,166 זל. פאר דעם פארשלאג האבען זיך ארויסגעזאגט 26 קרעדיטארען וועלכע האבען פארגעשטעלט א סומע פון 72,241 זל., צוליב דעם איז דער פארשלאג דורכ'ן געריכט בעשטעטיגט געווארען.

*

ווייטער איז בעהאנדעלט געווארען דער ענין וועגען פראלאנגירען די צאהלונגען פון דער פירמע „וואלף טשיזשיק", פאבריק פון האלבוואלענע סחורות, שענקעוויטש גאס 6.

די ראזיגע פירמע האט בעקומען א פראלאנגאציע דעם 22 יוני 1929 נאכדעם איז דער טערמין א פאר מאל פראלאנגירט געווארען צוליב דעם, די פירמע האט שוין אויסגענוצט די געזעצליכע רעכט אויף פראלאנגאציעס, האט דער אויפזיכטער פארגעלעגט די אויפזיכט צו אנולירען.

דאס געריכט האט בעשלאסען צו אנולירען און מעלדען וועגען דעם אין מאניטאר פאלסקי.

*

דעם 28-טען פעברואר האבען די פארשטעהער פון די פירמעס „ראבערט פיראראף", „י. חיים מאן" „איגנאץ טאנצער", „פעלטאן", און „פאליצקי" זיך געווענדעט צום געריכט מיט א פארשלאג צו ערקלערען באנקראט די פירמע „ה. יאקובאוויטש". אינהאבער הענעך יאקובאוויטש, יחיאל יאקובאוויטש, פאלודניאוא 3, דעטייל-פערקויף פון לעדער.

דאס קרייז-געריכט האט ערקלערט באנקראט די פירמע יאקובאוויטש פונ'ם 30 יאנואר 1930.

דעם 7-טען מערץ האט יחיאל יאקובאוויטש א רייגעטראגען א פראטעסט געגען דעם, וואס מען האט איהם ערקלערט באנקראט, ווייל ער איז נישט קיין סוחר, ער איז נאר געווען פארשטעהער פון דעם פאטערס פירמע. און רייה עדות האבען בעשטעטיגט אז יחיאל יאקובאוויטש האט געשלאסען טראנזאקציעס נאר אין נאמען פון זיין פאטער.

דאס געריכט האט צוליב דעם בעשלאסען צו אנולירען דעם באנקראט פון יחיאל יאקובאוויטש.

ווען וועלען פארקומען די וואהלען צום לאדזער שטאט-ראט?

(2) אין צוזאמענהאנג מיט'ן צונויפרופען די אויסערארדענטליכע סיים-סעסיע און מיט דער מעגליכקייט, דער סיים זאל בכלל פונאנדערגעלאזט ווערען, איז איצט אקטועל געווארען דער ענין וואהלען צום לאדזער שטאט-ראט. פירוש, פערענדיגט זיך די קאדענץ פון איצטיגען שטאט-ראט דעם 23 נאוועמבער 1930 און דעריבער דארפען די נייע וואהלען לויט די לעצטע מיניסטעריאלע פעראָרדענונגען פארגעקומען אין דעם טערמין, אז שטאט-פערוואלטונג זאל זיך קאנסטיטואירען און איבערנעהמען די מאכט צו דער צייט פון דער קאדענץ-פערענדיגונג. מחמת דעם האָפען די וואהלען צום שטאט-ראט פארקומען שפעטסטענס אין סעפטעמבער ה. י.

איצט אבער ווערען מיר אינפארמירט פון מאסגעבענדע קרייזען, אז אין צוזאמענהאנג מיט דער פונאנדערלאזונג פון סיים, ריכט מען זיך אויף פארלאמענט-וואהלען אין הערבסט, און דעריבער האלט מען געצוואונגען געווען צו אפלייגען אין לאדזי די שטאט-ראט-וואהלען. לויט ווי ס'איז אונז געלונגען פעסטצושטעלען, וועלען די וואהלען אין אזא פאל פארקומען ערשט אין פריהלינג 1931.

עס טומעלט זיך נאך וועגען דער בריליאנטענער בראשקע

(2) מיר האבען בשעתו מיטגעטיילט וועגען א סענסאציאנעלען פראצעס אין קרייזגעריכט, וואו אויף דער בעשולדיגונגס-באנק איז געזעסען פרוי חנה קוזאווסקא, א פרוי פון א לאדזער א גרוסטריעלער, וועלכע איז געווען בעשולדיגט אין זיך צוציעגענען א בריל אנטענע בראשקע פאר 500 דאלאר. אין דעם דאזיגען סענסאציאנעלען פראצעס האט דער יובילער גאלדבערג בעוויזען, אז די פרוי קוזאווסקא האט זיך ביי איהם אויסגעוועהלט א בריליאנטענע בראשקע, געהייסען זי אפשיקען צו זיך אהיים. פריי זי צו ווייזען דעם מאן, און געבראכט בעשולדיגט דעם יובילער, אז ער האט ביי איהר די בראשקע אליין ארויסגעגנב'עט. דער יובילער האט איינגעקלאגט די פרוי קוזאווסקא. בעת א רעוויזיע האט מען ביי דער קוזאווסקא אינדערהיים די בראשקע געפונען.

דאס קרייזגעריכט האט בעת'ן פראצעס די קוזאווסקא, צוליב מאנגעל אין בעווייזען, פרייגעשפראכען.

ווי מיר דערוויסען זיך האט דער פראקוראר נישט צופרידען פון דעם אורטייל, איינגעגעבען אן אפעלאציע, דער פראצעס זאל די טעג פארקומען אין ווארשא.

סטאטיסטיק פון פראטעסטען
אז עס לאזט זיך נאך ציילען איז נאך נישט — משיח'ס צייטען...

(ס) לויט אויסרעכנונגען פון דעם סטאטיסטישען אמט ביים מאגיסטראט זענען אין משך פון חודש אפריל פראטעסטירט געווארען ביי לאדזער רעגענטען 41,920 וועקסלען, ד.ה. מיט 646 וועקסלען ווייניגער ווי אין חודש מערץ.

צאל-ענדערונגען
פון דעם 1-טען יוני אן

(וו) די לאדזער פינאנץ-קאמער טיילט מיט, אז מיט'ן 1-טען יוני געהט אריין אין קראפט די פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטער וועגען צאל-פארשריפטען. די דאזיגע פעראָרדנונג בעשטעהט פון פיער הויפט-טיילען בנוגע דעם אימפארט, עקספארט, אימפארט און אימפארט אויף בעדינגונגען, ווי אויך דעם טראנזיט איבער'ן פוילישען צאל שטח. חוץ מזה איז די דאזיגע פעראָרדנונג מבטל די ביז-איצטיגע פעראָרדנונגען פון דעם טין. עס זענען אין איהר פערהאן א רייה אויסבעסערונגען בנוגע דעם סחורה-עקספארט קיין אויסלאנד.

ארגאניזירונג פון סעזאן-ארבייטער

(וו) נעכטען איז אין לאקאל פון לאדזער ראט פון פראפעסיאנעלע פעראיינען, פיעטריקאווער 73 פארגעקומען א פערזאמלונג פון 200 ארבייטער, אויף וועלכע עס איז בעשלאסען געווארען צו שאפען ביים ראט אן אפטיילונג פון פעראיין פון ארבייטער פאר עפענטליכען געברויך, צו דעם צוועק איז אויסגעוועהלט געווארען אן ארגאניזאציע-קאמיסיע.

מכח קוימענס

(וו) די אדמיניסטראטיווע מאכט א לאדו האט בעקומען א פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטעריום, מיט פארשריפטען וועגען בוי פון קוימענס, ווי הויך און אויף וואס פאר אן אופן זיי דארפען געשטעלט ווערען. צ. א. ווערט פערבאטען צו שטעלען אייזערנע אייזעלער מיט צונגען אין ווענטילאטארס אהער פענסטער.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט דיזשורירען נ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225) מ. בארטאשעוויסקי (פיעטריקאווער 95), מ. האוזענבלום (ציגעל-גאס 12), גארפין (וואכאציא 54), י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15).

נאר 10 זל.
דו ערווערבסט
ריכטום
קויפענדיג אלאס אין דער
גליקליכסטער קאלעקטור
E. LICHTENSTEIN
ŁÓDŹ,
PIOTRKOWSKA 11
PIOTRKOWSKA 72
יעדער צווייטער
לאס געווינט!
צוויי פרעמיעס !!!
די אלגעמיינע צאהל געווינסן
32 מיליאן זל.
די ציהונג שוין
דיזע וואך
דעם 17-טען און 19-טען מאי
איל — קויף
אונזער לאס
P. K. O. 64-209 קאנטא
די פירמע עגזיסטירט פון 1835 יאהר.

מ'מוז וויסען ווער מען ס'געהערען די לאסט-וואגענס

(וו) יעדער לאסט-וואגען דארף זיין פערזעהן מיט א שטענדיגען אויפשריפט פון נאמען, פאמיליע, און אדרעס פונ'ם אינהאבער, אזוי ווי עס איז פעסטגעשטעלט אז איבער דער שטאט קורסירען וואגענס אהן אזעלכע טאוועלן, האט דער קאמענדאנט פון דער פאליציי פעראָרדענט אז די פאליציי זאל אכטונג געבען אויף'ן אויספיהרען פון דער דאזיגער פעראָרדנונג.

ל"ג-בעומר-פייערונג אין די יודישע גימנאזיעס

אזוי ווי אלע יאהר, ארדנען איין דעם פרייטאג די גימנאזיעס פון פעראיין פאר יודישע מיטעלשולען א ל"ג בעומר אויספלוג (נאך חיטשניאווער גורא) פון די שילער און שילערינס מיט די לעהרער. פרייטאג האלב אכט פריה וועלען זיי אפמארשירען מיט די ארקעסטערס און פעהנער פון מאניסטראצקא גאס צו דער פאבריקס-באהן דורך די גאסען צעגעלניאנא און סקווערא. פון דארט פאהרען זיי מיט א בעזונדערען צוג נאך אנדזשעיעוו. צוריקקומען וועלען זיי אנ'ערך זעקס א זייגער פארנאכט און צו ריקמארשירען דורך די גאסען נארוטאוויטשא, פיעטריקאווער, פאמארסקא אויף מאניסטראצקא.

שטייער פון אומבעוועגליכע גיטער

(2) דעם 1-טען יוני איז דער לעצטער טערמין צו בעצאהלען די ערשטע ראטע פאר'ן ערשטען קווארטאל דעם שטייער פון אומבעוועגליכקייטען.

דערביי יגילט דער הנחה-טערמין ביז'ן 15 יוני.

צום גרונד-שטייער וועלכער בעטרעפט 7 פראצענט פון דעם בעקומענעם דירה-געלד ווערען צוגערעכענט 10 פראצענט שטייער, ד.ה. אז דער שטייער בעטרעפט 7.7 פראצענט.

אן'אומגליקס-פאל ביי דער ארבייט

(2) דער עלעקטראמאנטייער-מאנטער דאניעל טאדאנשיק איז נעכטען ביי דער ארבייט געטראפען געווארען פון עלעקטרישען שטראם, און איז ארונטערגעפאלען פון ערשטען שטאק. א שווער-פערוואונדעטען האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

ביים באקען האט יעדע איינציגע ווירטין זעלבסט פערשטענדליך נאר איין וואונש: ס'זאל זיך איהר דאס געבעקס איינגעבען. עקספערימענטירען מיט טייערע צוטאטען וואלט דאך זיכער געווען א לייכטזיניגקייט, מ'דארף דאך אונבעדינגט זיין זיכער, דער עטקערס באק-פראשעק „באקין" בעפרייט אייך גענצליך פון מיה, צייט-פערלוסט, און זארגען. פון דרייסיג יאהר אן בענוצען איהם ביים באקען מיליאנען ווירטינס און שעצען עס וואס אמאל מעהר. דעם פראשעק קען מען בעקומען ביים פערטרעטער אדער אין יעדען קאלאניאל-געוועלב.

ווער שטעלט זיך היינט צו די פאבאר-קאמיסיעס?

היינט, מיטוואך, דארפען זיך שטעלען פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1, אויף זאקאנטנא 82, די מענער פון יאהרגאנג 1909, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 3-טען פאליציי-קאמיסאריאט, און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף די אותיות

P

מארגען — Sz—Szk

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2, אגראדאווא 34, דארפען זיך שטעלען די מענער פונ'ם יאהרגאנג 1909, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 4-טען פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות

היינט — S T

מארגען — E R W

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3, אלעיע קאשטשושקי 21, דארפען זיך שטעלען די מענער פון יאהרגאנג 1908, קאטעגאריע B, וועלכע זענען אנערקענט פאר צייטווייליג נישט פעהיג צו מיליטער-דינסט אין מאי און יוני 1929, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 7-טען, פאליציי-קאמיסאריאטען, און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות

היינט — פון A ביז Ł

מארגען — Z ביז M

די פאבאר-קאמיסיעס הויבען אן אמטירען 8 א זייגער אין דער פריה. די פאבאר-פליכטיגע דארפען זיך שטעלען מיט די פערזענליכע דאקומענטען, אדער צייגנישען, ארויסגעגעבען דורכ'ן פאליציי-קאמיסאריאט, וועלכע בעשטעטיגען די אידענטישקייט פון דער פערזאן מיט די מיליטערישע אדראטשעניעס, רעגיסטראציע-צייגנישען, וועלכע זענען אויסגעשטעלט דורכ'ן מאגיסטראט פון לאדז.

אויסצאהלען די ארבייטסלאזע ווינטער-שטיצע פאר אפריל

(מ) דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט איז מודיע די פעראינטערעסירטע פערזאנען, אז פון מאנטאג דעם 12 מאי אן הויבט מען אן אויסצוצאהלען די ווינטער-אונטערשטיצונגען פאר אפריל 1930 פון די מלוכה-פאנדען, אין לאקאל אויף גדאנסקא 131 פון 9 ביז 2 א זייגער פאר ארבייטסלאזע, וועלכע האבען בעקומען די ווינטער-אונטערשטיצונג פארן חודש מערץ 1930 פון דער אונטערשטיצונגס-קאסע.

דאס אויסצאהלען וועט פארקומען לויט פאלגענדען סדר:

דאנערשטאג ד. 15

M N O

פרייטאג ד. 16

P R S

שבת ד. 17

T U W Z Ż

די ארבייטסלאזע וועלכע קומען נאך שטיצע מוזען ביי זיך האבען

א פערזענליכען דאקומענט אדער אנ'אנדערן אמטליכען בעוויז פון אידענטישקייט.

לעגיטימאציע פון מלוכהשען ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט (פ.א.פ.פ.), וועלכע בעשטעטיגט דעם פאקט פון בעקומען ווינטער-אונטערשטיצונג פארן חודש מערץ און

דאס פערזיכערונגס-ביכעלע פון קראנקן-קאסע.

א שרפה נאך א שופה

(2) ווי בעקאנט איז אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג אויסגעבראכען א ריזיגע שרפה אויף קאפערניק-גאס 58|56, אין וועלכער עס זענען אוועק מיט'ן פייער א רייה פערבויאונגען. געצטען, בעת מ'האט אנגעהויבען אויף דעם אפגעברענטען פלאץ אפצורוימען די האלאוועשקעס, די מאשינען פילען, און די ארומגעברענטע שמאטעס, האט זיך ווידער ארויסגעכאפט א פייער, וואס האט זיך א חיוב געמען מיט אזא אימפעט, אז מ'האט געמוזט ארויסרופען פייערלעשער. א שעה צייט האט געדויערט אויסצולעשען דאס פייער.

זונטאג—זיצונג פון קהלה-ראט

זונטאג קומט פאר א קהלה־ראט־זיצונג. עס וועלן באהאנדעלט ווערן דער בודזשעט אויפ'ן יאהר 1930.

פרנס בזשעזשינסקי
זיך אפגעזאגט פון דער קהלה־פערוואלטונג

פרנס בזשעזשינסקי האט זיך צוליב קראנקהייט אפגעזאגט פון זיין מאנדאט אלס מיטגליד פון קהלה־פערוואלטונג. אויף זיין ארט געהט אריין פון דער ציוניסטישער ליסטע ה' לייב אוריסאן.

נייער קאלעקטיווער אפמאך פון שטאטישע ארבייטער

(ו) נעכטען האבען די פראפעסיאנעלע פער־איינע בעקומען א פראיעקט פון א נייעם קאלעקטיווען אפמאך פאר שטאטישע ארבייטער, וואס איז צוגעגרייט געווארען דורכ'ן מאגיסטראט. דער נייער אפמאך איז אן אנדערער ווי אין נאך־יגען יאהר. און איניגע עפעראיינע זענען נישט מסכים מיט עטליכע פונקטען אין איהם. אין צוזאמענהאנג דער־מיט וועט די טעג פארקומען א קאנפערענץ פון פארשטעהער פון אלע לאדזער פראפ. פעראיינען מיט דעם פרעז. זשעמיענצקי, בראש, כדי צו אויסצו־גלייכען די שטעלונגען צום קאלעקטיווען אפמאך.

שטרייק פון געגרייוועטע שוסטערס

(ה) נעכטען האט אויסגעבראכען א שטרייק פון געגרייוועטע שוסטער, צוליב דעם, וואס די שוסטער־מייסטער האבען זיי נישט נאכגעגעבען די 20 פראצ. תוספה, וואס זיי האבען געפאדערט.

ביי די קליינפיש-הענדלער

די טעג איז פארגעקומען די גענעראל־פערזאמ־לונג פון דער פישער־סעקציע ביים קליינהענדלער־פעראיין אונטער דער פארזיץ פון ה' ישראלקע לובאבינסקי, א בעריכט גיט אפ ה' מנחם פער־קאווסקי. ה' שמואל לעיבאוויטש רעדט וועגען דער טרויעריגער לאגע פון די קליין פיש־הענדלער. נאכדעם ווי עס רעדען נאך איינינע מיטגלידער קומען פאר וואהלען. ס'ווערען געוועהלט די ח"ה: שמואל לעיבאוויטש — פרעזעס, אהרן אייזיק שנורמאן — ויצע־פרעזעס, הענער פלודזשינסקי — סעקרעטאר, נחמן פיעטערקאווסקי — קאסיר, מלך לובאבינסקי, שמואל נאפארסטעק, הירש לייב מארדכאיעוויטש, יהושע מארדכאיעוויטש, וועלוועל זיילער — עקאנאם רעוויזיר־קאמיסיע: שמעון יוסף מארדכאיעוויטש און העניך קאפלאוויטש. שידס־געריכט: הענעך לובא־בינסקי — פרעזעס, משה ברוסקי — סעקרעטאר, חיים לובאבינסקי און מענדעל זילבערמאן.

נייע כללים וועגען בויען פאבריקען

(א) די אדמיניסטראטיווע מאכט האט צוליב געזונדהייטס־מאטיווען בעארבייט נייע פארשריפטען וועגען בויען פאבריקען אין די שטעט.

די נייע פעראָרדנונג דארף איינגעפיהרט ווע־רען אין לעבען פון יוני און שליסט אוים די מעג־ליכקייט צו בויען פאבריקען אין די וואוין־ערטער פון שטאט.

די ראזינע פעראָרדנונגען זענען דיקטירט דער־מיט, וואס די לאדזער בעפעלקערונג וואו די לופט איז פערסמט מיט רויך פון די פאבריקס־קוימענס זאל מעהר נישט ליידען פון דער פלאג.

געגנב'עט ברילאנטענע רינגלעך

(2) דאס שטעטישע געריכט האט נעכטען בעהאנדעלט דעם פראצעס געגען א געוויסען אנטאני מארצינקאווסקי, בעשולדיגט אין גנב'ענען דריי ברילאנטענע רינגלעך ביי דער פרוי אניעלא אמושיצקא (ווספולנא 7). מארצינקאווסקי האט זיך גוטה געוועזען און ערקלערט, או ער האט עס געטון פאר נויט, ער איז געוועזען ארבייטסלאז און הונגעריג. דאס געריכט האט איהם פער'משפט אויף 3 חדשים טורמע.

מארק ארנשטיין אין לאדז

(—) אין לאדז וויילט איצט דער בעקאנטער יודיש־פוילישער דראמאטורג און רעזשיסאר מארק ארנשטיין. ה' ארנשטיין איז געקומען קיין לאדז, כדי אויפצופיהרען איי היגען שטעטישען טעאטער עטליכע יודישע פיעסען אויף פויליש (די פראבען האבען זיך שוין אנגעהויבען. די ערשטע פיעסע איז „מאטקע גנב" פון שלום אש, דאן וועט קומען א פיעסע פון שלום עליכם און פון פרץ הירשביין.

א נייע בראנזשע
וואס האט א שייכות מיט עדיסאנען.

די אויספארשונגס־מאכט איז געקומען אויף די שפורען פון א באנדע, וועלכע האט זיך אויסגע־טהעלט אלס פאך, גנבות פון עלעקטרישע לעמפלעך אויף די טרעפען. לעצטענס האט די ראזינע באנדע געסט געארבייט אין דער געגענד פון אל. 1. מאי און גראנסקא.

געגנב'עט אן אפטייק-סקלאד

(11) נעכטען פייטאכט האבען גנבים בעגנב'עט דעם אפטייק־סקלאד פון שיטענבעלם אויף זאמארסקא 59.

די וואס זענען אין ווינטער געפרירען געווארען
וועלען איצט געהאלפען ווערען מיט קהלה־קוילען

די קהלה־פערוואלטונג טרעט ענדליך צו אר דורכצופיהרען די קויהלען־אקציע, די אלע, וועלכע האבען זיך רעגיסטרירט אויף קויהלען קאנען בעקומען זייערע חלקים, ביי די אפיעקונעם און די ראד־יאנען, וואו מ'האט זיך רעגיסטרירט, פון זונטאג און יעדען טאג פון 8—10 אווענד.

די רעגיסטרירטע וועלכע האבען נאך נישט אפגענומען זייערע קויהלען ביי דער פסח־אקציע, וועלען איצט בעקומען א האלבע קערץ קויהלע. פאר אפשיקען אהיים דארף מען צוצאהלען 25 גר.

אפשר וועט מען שוין איצט נישט שלאגן קיין יודען אין די פארקען ?!

(ם) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערשטארק־טער פרעקווענץ אין די שטאטישע פארקען האט די אפטיילונג פון די שטאטישע פלאנטאציעס ביים מא־גיסטראט זיך געווענדעט צו דער פאליציי־קאמענדע מיט דער ביטע, או עס זאלען פערשטארקט ווערען די פאליציי־פאסטענס און או אין די פארקען זאלען געשיקט ווערען פליה־פאטרולען אין די יום־טוב־טעג.

צוזאמענשטויס צווישן טאקסובקע און וואגען
פאסאזשיר שווער פערוואונדעט—שאפער ענטלאפען

(—) נעכטען האלב 2 בייטאכט איז די טאקס־סובקע נומער 109 מיט דער גרעסטער שנעלקייט אויף פיעטריקאווער 28 ארויפגעפאהרען אויף אן אנגעלאדענער פוהר מיט קאלך. די פאלגען פון צוזאמענשטויס זענען געווען שרעקליכע, די טאקס־סובקע איז צושמעטערט געווארען, דער פאסאזשיר וואס איז געפאהרען אין אויטא איז ארויסגעווארפען געווארען אויפ'ן ברוק און זעהר שווער פערוואונדעט געווארען. די פאגאטאוויע פון „לינת הצדק" האט דעם פערוואונדעטען אפגעפיהרט אין שפיטאל. דער שאפער איז ענטלאפען.

פון געריכט

א מעשה וועגען א מארד

(2) אין העכסטען געריכט אין ווארשא איז בעהאנדעלט געווארען די אפעלאציע פון דעם פאליצאנט וולאדיסלאוו שימטשאק, וועלכער איז פער־משפט געווארען אויף א יאהר טורמע פאר דער־שיסען א געוויסען פאוולאק און פערוואונדעט א צווייטע אנדערע פערזאנען. שימטשאק האט געשאסען אין זעלבסטשוץ, ווייל די גענויטענע זענען איהם בעפאלען.

דאס העכסטע געריכט האט איבערגעשיקט דעם ענין ווידער צו בעהאנדלען אין קרייז־געריכט.

גנבות

אין שטעטישען געריכט איז בעהאנדעלט געווארען דער פראצעס געגען 30־יעהריגע ישראל זינגער, וועלכער איז שוין עטליכע מאל בעשטראפט געווארען פאר גנבות און געוועלבער. די לעצטע גנבה האט זינגער אויסגעפיהרט אין געוועלב ביי א געוויסען יצחק קימעל, וועלכער האט איהם געכאפט מיט דער געגנבעטער סחורה אויף פיעטרקאווער נאס 24.

דאס געריכט האט איהם פערמשפט אויף א יאהר טורמע.

א סאלטיס — אן אפעריסט

אויף דער בעשולדיגונגס־באנק אין קרייז־גע־ריכט איז נעכטען געזעסען דער סאלטיס פון צוויי דערפער אין בזשעזשינער פאוויאט פראנציששעק יאכעל, וועלכער האט אלע שטייערן, וואס ער האט געזאמעלט ביי די דארפס־איינוואוינער אין די יאהרען פון 1923 ביז 1929 ארויפגעלאזען צו זיך אין טאש אריין.

צו דעם פראצעס האט מען ארויסגערופען 80 עדות נאכדעם ווי מען האט אויסגעהערט 45 עדות איז דער ענין געווארען אינגאנצען קלאר און דאס געריכט האט ארויסגעטראגען א פסק־דין לויט וועלכען דער סאלטיס, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין צואייגענען פאר זיך 9,555 זל. ווערט פער־משפט אויף 13 חדשים טורמע.

א געריכטליכע חד-גדיא

(ב) בשעת'ן האט זיך אין שטאט געטומעלט מיט'ן פראצעס פון ישראל טענצער און יאקוב שולץ וועלכע זענען געמשפט געווארען דורכ'ן קרייז־גע־ריכט פאר'ן אונטערצינדען טענצערס פאבריק, כדי צו בעקומען אסעקוראנץ. דאס געריכט האט דאן פעראורטיילט טענצער'ן אויף 8 חדשים תפיסה, און שולצ'ן — אויף 4 חדשים, און ווען די פערמשפטע האבען זיך געווענדעט צום אפעלאציע־געריכט איז שולץ בעפרייט געווארען און טענצער'ן איז פערשט־טיגט געווארען דער אורטייל. טענצער האט דערויף ארייגעטראגען א קאסאציע־קלאגע, וועלכע איז נעכטען בעטראכט געווארען דורכ'ן העכסטען גע־ריכט. און נאך א בעראטונג זענען די אורטיילען פון די פריהעריגע אינסטאנצען בטל געווארע, און עס איז פעראָרדענט געווארען א איבערפרעגען פון דעם פראצעס.

ר' משה זאב (וואלף) יאסקאוויטש ז"ל

נעכטען איז אין פאביאניץ פארגעקומען די ליה פון חסידישען גביר, דעם גערער רבינס מחותן ר' משה וואלף יאסקאוויטש ז"ל.

די ידיעה וועגען טויט פון אנגעזעהענעם חסי־דישען זקן האט אין די לאדזער חסידישע קרייזען אר־ויסגערופען טיפען טרויער. צו דער לויה וואס איז פארגעקומען נעכטען אין פאביאניץ זענען גע־קומען טויזענדער חסידים און רבנים. דער נפטר איז געווען א גרויסער למדן און בעל־מדות.

ת'נ'צ'ב'ה.

סקאוטען-קורסען
ביז'ן ערשטען יוני ווערען אנגענומען בקשות

דאס לאדזער קוראטאריום האט בעקומען פון בילדונגס־מיניסטעריום א מעלדונג או פונ'ם 3. ביז'ן 30־טען יוני ווערט ארגאניזירט געצעלטעך־לאגער און דער קלימאטישער געגענד נעבען נגע־זען, א 4־וואכענדיגען סקויטען־קורס, אן אינפארמא־טארישקאינסטרוקטארישער פאר לעהרער. דאס פראגראם פון קורס זעהט פאראוים טעכניק מע־טאדיק און דער סקאוטען־אידעאלאגיע. די קורסען האבען דעם ציל פארצובערייטען לעהרער אלס זעלבסטשטענדיגע לייטער און ער אפיעקונעם פון סקויטען־דרושינעס. דאס לאדזער שול־קוראטאר־יום האט 20 פלעצער אויף די ראזינע קורסען. דער גאנצער קורס וועט קאסטען דרייסיג זל. קאנדי־דאטען דארפען זיך מעלדען צום קוראטאריום ביז'ן 1 יוני. זייערע בקשות דארפען אונטערשטיצט ווע־רען דורך די שול־אינספעקטארען אדער שול־די־רעקטארען.

ביי די פריזיער-מייסטער

די פערוואלטונג האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: פארזיצער — וויזענפעלד, פרע־זידיום: קאלסקי, קראקויער, פראגע, האטם. ראדא־שיצקי, פעטבראט, פוקס און יאקובאוויטש.

א זעלבסטמארד

אויף נאוואזשעלאנא 16 האט זיך געסמט די 24־יעהריגע מארא יאנטשיק, א פארמאצעווטקע, וועלכע איז געוועזען בעשעפטיגט אין איינער פון די היגע אפטייקען.

אין א האפנונגסלאזען צושטאנד האט מען די זעלבסטמערדערין אפגעפיהרט אין שפיטאל קיין ראד־דאגאשטש.

די סיבה פון דעם זעלבסטמארד איז נישט בעוואוסט.

אין מאנאט מאי...
א באנדיטען-אנפאל הינטער טאמאשאוו

(ו) שפאצירען זיך אזוי נעכטען אויפדער־נאכט א באל אויפ'ן וועג וואס פיהרט פון טאמא־שאוו צו פיעטריקאוו — א געוויסער א־אלף לאנ־מאן מיט זיינער א פריינדין; שפאצירען זיי רוהיג און געלאסען און בעמערקען גארנישט, ווי אויף זיי פאלט אן א פערמאסקירטער פערשוין, און זיין מכבד מיט עטליכע טעמפ עקלעפ און רויבט אוועק א טאקעווקע מיט 300 גילדען און א מאנטעל אלס צולאג. דער פויגעל־בחור ענטלויפט, און פאנאטאוויע טאפט דעם רופק ביי די בערויבטע און צוקלאפ־טע... איצט זוכט פאליציי דעם באנדיט.

ס'מאכט זיך א „חתונה"
צוליב צוויי שכור'ע שקצים אין זגערזש

אין זגערזש איז נעכטען פארגעקומען א בלוטיג געשלעג צוליב צוויי אוואנטוריקעס, גנבים־רעצידיוויסטען, וועלכע זענען שוין א פאר מאל בעשטראפט געווארען פאר פערשידענע גנבות: — פראניסלאוו ווילטשיק (פאושעכטשעווסקא 106) און האמיאן לעוואנדאווסקי (אגרושעיא 2), די ביידע „וואוילגעיונגעלייט" האבען פערטשעפעט אויף דער גאס, אין א שיכור'ען צושטאנד צוויי פאליציאנטען און ווען די פאליציאנטען האבען געפרובט די אוואנ־טורניקעס צו בערוהיגען, האבען זיך די לעצטע געווארפען אויף די פאליציאנטען זיי שלאגען און א חוץ דעם געגומען רופען צו הילף זייערע פריינד. עס האט זיך באלד פערזאמעלט אן עולם פון עטליכע הונדערט פערזאן, און עס האט אויסגעבראכען א גרוים געשלעג. די פאליציאנטען האבען, כדי צו צווינגען דעם עולם זיך פונאנדערצוגעהען אנגע־צילט דאס געוועהר, ווי צום שיסען, און דער עולם איז זיך צולאפען. פאר ענטקעגענשטעלען דך דער מאכט און סקאנדאלעווען זענען ארעסטירט געווא־רען עטליכע און דרייסיג פערזאן. צווישען זיי — אויך די הויפט־שולדיגע ווילטשיק און לעוואנדאווסקי די ביידע האט מען אפגעפיהרט קיין לאדז, וואו מען האט זיי אריינגעזעצט אין טורמע אויף קאפער־ניקוס.

פון פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע
בעזוך אין דער אויסשטעלונג פון קונסטמאלער קאהאנע

די לייטונג פון דער פאלקס־אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ארדענט איין שבת, דעם 17־טען מאי 5 נאכמ. א געמיינזאמען בעזוך אין דער אויסשטעלונג פון מעטאל־פלאסטיק פון קונסט מאלער פון פראפ. ח. קאהאנע אין לאקאל פון יודישען פרו'יעקגימנאזיום, פיהאמאוויטש 6. ה' קא־האנע וועט די אנטיילנעהמער פערזענליך פיהרען איבער דער אויסשטעלונג און געבען ערקלערונגען. איינשרייבונגען ווערען אנגענומען היינט א גאנצען טאג און מארגען פריטאג ביז 2 א זייגער אין ציוניסטישען ביורא, צעגעלניאנא 4.

געשאפן א שאך-קרייז-פערבאנד

(—) די טעג איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון פארשטעהער פון די פעראיינען, וועלכע בעזיצען שאך־סעקציעס, אין דער פערזאמלונג האבען אנטיילגענומען: יודישער ספארט־פעראיין „קריטה", „הכח", „זיערנאטשאן", „ארלען", פערבאנד פון פוילישע יונגער, „פאסטעמפ" א. א. דער ציל פון דער פערזאמלונג איז געווען צו שאפען א שאך קרייז־פערבאנד.

אויף דער פערזאמלונג איז אנגענומען געווא־רען דער סטאטוט פון לאדזער שאך קרייז־פערבאנד און ס'איז אויסגעטיילט געווארען א קאמיסיע, וועל־כע דארף דעם סטאטוט לעגאליזירען און די דער קאמיסיע, דער צייטווייליגער סעקרעטאריאט פון דעם שאך־פערבאנד געפינט זיך אין ספארט־פעראיין „קרימה", מאניושקי 1.

קאנצערט פון יודישע מוזיק
אין פילהארמאניע

היינט, דאנערשטאג, 8,30 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע א קאנצערט פון יודישע מוזיק, איינגעארדענט דורך די יודישע קראקאווער מוזיק־געזעלשאפט.

אלס אויספיהרער אין פראגראם, וואס בעשטעהט פון פידעל און פיאנא ווערק פון די בעקאנ־טע יודישע קאמפאזיטארען. אין דאזיגען קאנצערט נעהמען אנטייל די בערימטע קינסטלער פון קראקא די ח"ה: אלפרעד שענקער (פידעל), פרוי מאריא ציטערמאן (פארטעפיאן), און אקאמפאנירען און איינלייטונגען — ווארט וועט האלטען ה' מילהעלם מאנטעל.

די אויבענגערמאהנטע קינסטלער וועלען אויס־פיהרען די שענסטע שאפונגען פון יודישע און העב־רעאישע מוזיק, און מיט דער זיכערהייט, או פון זייער שפילען וועט דאס פובליקום האבען א גרויסען פערגעניגען.

אויך אין לאדז ווערט זייער קאנצערט ערווארט מיט גרויסען אינטערעס.

שבת — א יום-טוב פון דער יודישער שול

שבת, 10 אינדערפריה וועט אין פילהארמאניע זאל פארקומען די קינדער־פארשטעלונג, וועלכע ס'ארדענט איין די באראכאוו־שול.

דאס גאנצע פראגראם, וואס בעשטעהט פון א גאנצע רייה זעהר אינטערעסאנטע און שעהנע אינסצעניזאציעס, ווערט אויסגעפיהרט דורך די שי־לער פון די שולען אויפ'ן נאמען פון באראכאוו און פרץ. ס'וועט אויך אויפטרעטען דער שול־כאר און די קינדער וועלען אויספיהרען ריטמישע טענץ און גימנאסטישע איבונגען און פיראמידען.

יודישע שול־יום־טובים זענען א גרויסע זעל־טענהייט אין אונזער שטאט; ס'איז דעריבער צו דערווארטען, או דער שבת'דיגער שול־יום־טוב וועט פונקט ווי אלע ביזאהעריגע קינדער־פארשטעלונגען פון די באראכאוו־שולען, האבען דעם גרעסטען דערפאלג.

וואס דארף מען האבען צום באקען?

אויב מיר ווילען באקען פלעצלעך, לעכטע, נעשמאקע, פון א אפעטיט-לעכען אויסזעהן – נאטירליך: פוטער, אייער, מילך, דאס איינע מעהר, דאס אנדערע ווייניגער – אבער יעדענפאלס מוזען מיר האבען

ד"ר עטקער'ס
פראשעק צום באקען „באקין".

ווי אזוי און יעדען פאל אמבעסטען צו געברויכען דעם פראשעק צום באקען „באקין", לערנט אונז ד"ר עטקער'ס נייע בראשור, אויסגאבע „F" וועלכע מען קען בעקומען פאר 40 גראשען אין יעדען געשעפט. אין דער בראשור געפינען זיך אויך גענויערע אייגצעלהייטען וועגען אויסגעצייכענטען אפאראט צום באקען „דאס וואונדער פון דער קיך", מיט דער הילף פון

וועלכען מען קען באקען, פרעגלען און קאכען אויף א קליין גאז-פייערל. ס'איז ערשינען א גאנץ נייע אויפלאגע פון דער אויסגאבע „C" פון קאך-בוך פון ד"ר עטקער. אלע ווירטינס און איבער-הויפט אנפאנגענדע געפינען אין איהם א אויסגעצייכענטע הילף. דאס קאך-בוך ענטהאלט א גרויסע צאהל אילוסטרירטע טאבעלעס און ערך 500 קאך-פארשריפטען.

ווי אזוי צו באקען און קאנסערווירען. דאס דאזיגע בוכעל, וואס ענטהאלט 150 דרוק-זייטען קען מען איבעראל בעקו-מען. אין פאל, ווען עס וועט אין געשעפט אויספעהלען, ביטע אריינשיקען דעם בעטרעף אין פאסט-מארקעס דירעקט צו:

Dr. August Oetker, Oliwa.

טרויער-פערזאמלונג צו דער יאהר-צייט פון אינזש. אלי' ווילנער

זונטאג איז אין לאקאל פון „ארט" פארגעקו-מען א טרויער-פייערונג צום ערשטען יאהר-צייט פון פריה-פערשטארבענעם אינזש. אליהו ווילנער, דירעקטאר, [ערשטער פארזיצענדער און לאנ-יעהריגער פראזידיום-מיטגליד פון לאנדעס „ארט".

צו בעעהרען דעם אנדענק פון נפטר האט זיך פערזאמעלט א גרויס פובליקום, וואס איז בע-שטאנען פון די „ארט"-מיטגלידער, קרובים, פריינד און חברים פון פערשטארבענעם.

צו דער טרויער-פייערונג האבען אויך רעלע-גירט זייערע פערטרעטער די האנדווערקער-צענט-ראלעס, די געזעלשאפטען „טאז" און „עאס".

די „ארט"-צענטראלע אין פוילען איז געווען פערטרעטען דורך ה' אינזש. לאזאר פיגענבוים פון ווארשא.

ביי א פול-געפאקטען זאל האט ה' ש. קאין אין נאמען פון דער לאנדעס „ארט"-פערוואלטונג גע-עפענט די טרויער-פייערונג און געבעטען בעעהרען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם דורך אויפשטע-הען פון די ערטער.

אין דעם מאמענט האט דער וויצע-פארזיצענ-דער פון לאנדעס „ארט", דירעקטאר א. לעקיך, אפגעהילט דאס בילד פון נפטר, וואס ווערט לזכרון ארויסגעהאנגען אין ביורא פון לאנדעס „ארט".

דער פארזיצענדער פון לאנדעס „ארט", ד"ר ש. ווישעוויאנסקי, דערמאהנט דאן די וויכטיגע ראל, וואס דער פערשטארבענער האט געשפילט בעת דער גרינדונג פון לאנדעס „ארט" און דערהויפט זיין טיכטיגען אנטייל אין דער פערצוויינטער „ארט"-ארבייט, וואס האט געפאדערט א סך מיה, פער-שטענדניש און ענטשפרעכענדע בעציהונג צו ערנ-סטער געזעלשאפטליך-ווירטשאפטליכער ארבייט.

בעזונדערס האט דער רעדנער בעטאנט זיינע פערדינסטען און קאמף פאר בעשעפטיגען יודישע ארבייטער אין דער קאטאוויצער-ראקעל-בראנזשע, וואס א דאנק זיין ענערגישער האלטונג, אונטערשטיצט פון דירעקטאר א. לעקיך, האט זיך בעקומען דער פאזיטיווער רעזולטאט, וואס אז דער דאזיגער בראנ-זשע איז געווארען א וויכטיגע ארבייטס-פאזיציע פאר די יודישע ארבייטער.

דער רעדנער בעטאנט, אז אונזער גרעסטער געבענקטער מענשען לאזען זיך זעהר שווער ערזעצען און בעזונדערס דעם פאלען, ווען דער פאלק זיך האט פיהלען אי-"ארט", וואו זיין אנדענק וועט אויף אייביג בלייבען טייער.

דער צווייטער רעדנער, אינזש. לאזאר פיגענ-בוים, וואס איז זייט זיינע קינדער-יאהרען געווען א חבר פון פערשטארבענעם, דערציילט געווארען און דער זעלבער יודיש-געזעלשאפטליכער סביבה, צוזאמען שטודירט אין א ראדאמשטאטער הויך-שול און בעקומען א געמיינזאמע געזעלשאפטליכע דער-ציהונג אין א יודישער סאציאליסטישער פארטיי, כאראקטעריזירט אין ריהרענדע ווערטער דעם נפטר אלס א מענש, וואס אין זיין פריה-ערסטער יוגענד האט ער ארויסגעוויזען א בעזונדער-פראגמאטיש ארט-ליכקייט בעוואוסטזיין פאר די התחייבות'ן, וועלכע ער האט אויף זיך גענומען. שוין דאן האבען זיך ביי איהם ארויסגעוויזען מעלות, וואס האבען דער-מאהנט, אז ער שטאמט פון ווילנער גאון.

אין דער אויבענדערמאהנטער יודיש-געזעל-שאפטליכער סביבה האט דער פערשטארבענער געצויגען זיין יניקה פאר דער פאלקסטימליכקייט וואס איז געווען א בולט'ער שטריך פון זיין כאר-ראקטער.

דער פריהצייטיגער טויט האט אוועקגעריסען אנ'ערנסטען געזעלשאפטליכען טוער און בעסטען זין פון דעם ראזיגען וואַרט, א ליבען חבר, וואס לאזט זיך נישט פערגעסען.

כדי צו פעראייביגען דעם אנדענק פון פער-שטארבענעם ווערט געשאפען א פאנד, פון וועל-כען עס וועט געגרינדעט ווערען אויף זיין נאמען עפעס אנ'אנשטאלט ביי „ארט".

אויפ'ן דאזיגען פאנד איז שוין פערהאן א סומע פון 500 זל., וועלכע זענען געשפענדעט געווארען פון דער אלמנה, ווילנער, פון דער פירמע נ. אייטינגאן און פון די מיטארבייטער פון דער דערמאהנטער פירמע.

ווייטערע שפענדען אויפ'ן דאזיגען פאנד ווע-רען געזאמעלט.

סענסאציאנעלע אפעראציע פון אנ'אויגען-דאקטאר

א געבוירענער בלינדער בעקומט צו 18 יאהר די ראיה

ריגע. ד"ר ג. ריינהארד האט אין זיין אויגענ-קליניק געמאכט אנ'אפעראציע דעם 18-יאהריגען ארנאלד מוזיקאנט פון מיטוישען קרייז, וועלכער איז געבוירען געווארען א בלינדער און ערשט איצט, א דאנק דער אפעראציע געווארען זעהענדיג. זיינע עלטערן האבען איהם אין דער קינדהייט אפט גע-פיהרט צו דאקטוירים, אבער קיינער האט איהם נישט געקאנט העלפען.

די עלטערן האבען געהאט זעהר גרויסע שוועריגקייטען מיט'ן דערציהען דאס בלינדע קינד, מחמת זיי זענען ביידע געווען בעשעפטיגט ביי דער ארבייט. דער יונגער ארנאלד האט אויך נישט געהאט קיין חברים, מיט וועלכע ער האט זיך גע-קאנט שפילען, מיט א קורצער צייט צוריק האט דער פאטער געוואלט איהם אבגעבען אין אינ-טערנאט פאר בלינדע. אבער נאכ'ן קאנטראל פון דאקטאר האט מען דעם בלינדען נישט אויפגענומען מיט דער הילף פון פאלקס-וואָהלשטאנדס-מיני-סטעריום האט מען איהם סוף מערן אפגעפיהרט אין ריינהארדס אויגען-קליניק אין ריגע, תיכף נאך דער אפעראציע האט ארנאלד אנגעהויבען זעהען אויף דעם לינקען אויג, שפעטער אויך אויף דעם רעכטען

ארנאלד מוזיקאנט דערצעהלט וועגען אייגענ-ארטיגע איבערלעבונגען, וועלכע ער האט געהאט אין דער ערשטער צייט, ער האט געהאלטען און האנט אייניגע געגענשטאנדען, אבער ער האט נישט געוואוסט, וואס ער זאל מיט זיי אנהויבען צו טון. לכתחילה האט ער אויך נישט געקענט אונטער-שיידען די פארב פון די פערשידענע געגענשטאנדען. די גאנצע וועלט איז איהם געווען פרעמד. טאג-איין טאג-אויס האט מען איהם אבער אין קליניק גע-לערנט צו דערקענען פערשידענע געגענשטאנדען. מען האט איהם געוויזען בוכשטאבען, ציפערען און דערקלערט זייער בעדייטונג, בשעת מען האט איהם צום ערשטען מאל ארויסגעפיהרט שפאצירען, האט ער זיך פון גרויס פערוואונדערונג אפגעשטעלט און געקוקט אויף די לעבהאפטע בעוועגונג אויף די רינגער גאסען. נישט נאר די געגענשטאנדען, נאר אויך מענשען זענען איהם פארגעקומען אלעכערליך.

בכלל האט ער נאך נישט קיין שום בעגריף פון לעבען און איז אין דעם פרט ענליך צו א ניי-געבוירענעם קינד. ער דערצעהלט נאך, אז בעת דער אפעראציע האט ער נישט געפיהלט קיין ווע-טיגען. אין קליניק האט ער פערבראכט 38 טעג. דערווייל טראגט ער ברילען. דעם זומער וועט ער זיך לערנען לייענען, כדי אין הערבסט אריינצוטרע-טען אין ערשטע קלאס גרונטשול.

זעלבסטמארד פון א יונג מיידעל אין א וואנע

מ'קען נישט דערגעהן ווער זי איז

ביאליסטאק.

אין דער קהל-דפאר האט נעכטען 9 פריה פערנומען א וואנע-צימער א יונג קריסטליך מיידעל. ווען ס'זענען אוועק א פאר שעה און דאס מיידעל איז נאך אלץ געווען אין צימער, איז עס דער דינערשאפט אויסגעקומען פערדעכטיג און די בע-דערקע איסמאכאוויטש האט דעריבער געעפענט די טיר.

אין צימער האט זי דערזעהען פאר זיך פאל-גענדיגען שוידערליכען בילד:

ס'וואסער פון וואנע איז געווען רויט פון בלוט, דאס מיידעל איז געלעגען איינגעזונקען ווי א טויטע. פון דער האנד האט געשטראמט בלוט.

מ'האט גלייך אלארמירט אין פאליציי-קאמי-סאריאט און ס'איז ארויסגערופען געווארען די „ניכע הילף" וועלכע איז באלד אנגעקומען אויפ'ן ארט.

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען איז דאס מיידעל בעגאנגען זעלבסטמארד דורכ'ן איבערשניידען זיך מיט א ראזיר-מעסער די אדערן פון האנט, אונטער דער וואנע האט מען טאקע געפונען ליגענדיג אין א שיידעל דאס ראזיר-מעסער.

דאס פענסטער פון וואנע-צימער האט די זעלבסטמערדערין פערהאנגען מיט איהר קליידעל און די טיר מיט'ן מאנטעל, כדי מ'זאל נישט ארויס-זעהן, וואס זי טוט דארטען.

אין א שווערען מצב איז זי אפגעפיהרט געווא-רען אין יודישען שפיטאל, וואו מ'האט איהר געגעב-בען די נויטיגע הילף.

ווער זי איז, קען מען נישט וויסען, ווייל מ'האט נישט געפונען ביי איהר קיין שום דאקומענטען.

זי אליין וויל בשום אופן נישט זאגען, ווי זי הייסט און פארוואס זי האט געוואלט מאכען א סוף צו איהר לעבען. אויף אלע פראגען ענטפערט זי, אז ס'איז איהר אנ'אייגענער ענין און זי וויל דורכ-אויס שטארבען.

די נויט ברענגט דערצו, אז מען ווארפט זיך מיט אייגענע קינדער

אויף סלינארסקא 20, צו דער פאמיליע פון ה' יוסף ראנאל, וועלכער איז איצט בעשעפטיגט ביי קאנאליזאציע-ארבייטען איז אריינגעקומען א יונ-גע יודישע פרוי מיט א קינד אויף די הענד, בעט-טען א נדבה. די פרוי ראנאל האט זיך צורערט מיט דער יונגער פרוי, און די לעצטע האט זיך שטארק בעקלאגט אויף איהר שווערער לאגע. צום סוף האט די פרוי געבעטען די פרוי ראנאל זאל איהר ערלויבען איבערצולאזען אויף א פאר מינוט דאס קינד, ביז זי וועט זיך קויפען א שטיקעל ברויט אויף פריהשטיק.

די פרוי איז אראפ קויפען דאס שטיקעל ברויט, און דאס קינד איז געבליבען ביי די ראנאלס.

עס פערשטעהט זיך, אז די יונגע פרוי איז נישט מעהר צוריקגעקומען און דאס קינד א יונ-געלע פון א צוויי וואכען איז געבליבען ביי די ראנאלס.

די פרוי ראנאל ווענדעט זיך איצט אין ירי אויפוויכטס-אינסטיטוציעס מען זאל ביי איהר דאס קינד צונעהמען.

ווילדע וואלד-נקמה

געכאפט די מערדער פון וואלד-וועכטער און זיין זוהן

בשעתו האבען מיר מיטגעטיילט וועגען א בעסטי-אלישען מארד פון א וואלד-וועכטער און זיין יונגען זוהן אין דארף זשעלאווא, אונטער חיעלון.

דער פאליציי-מאכט האט זיך איינגעגעבען צו ענטדעקען די אויספיהרער פון דעם פערברעכער-ישען טאט.

צווישען דעם דערהרג'עטען וואלד-וועכטער יאשינסקי און א געוויסען אנדזשעי קאזאט, וועלכען יאשינסקי האט אמאל געכאפט ביי א וואלד-גנבה, האט איז סך פון עטליכע יאהרען זיך געפיהרט א שטילע מלחמה, וועלכע האט גע-ראכט דערצו, אז קאזאט האט אמאל אין וואלד אנגעפאלען יאשינ-סקין און געשאסען אין איהם. די קוגל האט נישט געטראפען און יאשינסקי האט איבערגעגעבען זיין שונא אין די הענד פון דער פאליציי. קאזאט האט באן בעקומען 2 יאהר תפיסה. פון דער תפיסה ארויס האט קאזאט צוגעשווירען עטליכע בעקאנטע, אז זיי זאלען נקמה-נעהמען פאר איהם אין יא-שינסקין און דער פאר האט ער צוגעזאגט צו בע-צאהלען 5000 זל., ער האט אבער נישט גע-פונען קיין אמאטארען אויף דעם דאזיגען פער-דינסט. מיט א צייט צוריק איז קאזאט בעפרייט געווארען פון טורמע, און זיך אליין גענומען צו אר-בייטען זיין נקמה, ער האט זיך צוגענומען, אלס זיינעם א גוטען פריינד, און איז אוועק צום הויז פון דעם וואלד-וועכטער יאשינסקי, וועלכען ער האט דערשאסען. אין דער זעלבער מינוט איז אנ-געקומען דער 15-יעהריגער זוהן פון יאשינסקין די פערברעכער האבען אויך אויסגעשאסען אין דעם קינד, און ווען דאס פערוואונדעטע יונגעל האט אנ-געהויבען אנטלויפען אין וואלד אריין, האבען איהם די פערברעכער נאכגעיאגט און איהם דערלאנגט 7 טיפע וואונדען מיט א מעסער. דאס יונגעל איז באלד געשטארבען. נאכדעם האבען נאך די פער-ברעכער געוואלט דערהרג'ענען די פרוי, און די 20-יעהריגע טאכטער פון יאשינסקין. די פרויען האבען זיך אבער פערבאריקאדירט און זיך שטארק געווערט, ווען די אנפאלער האבען געזעהן, אז דעם אלארם פון די פרויען האבען דערהערט די דורכגעהער און זיי קענען קומען צו הילף, זענען זיי אנטלאפען. איצט זענען די פערברעכער ארעס-טירט געווארען.

LEKARZ DENTYSTA
ש. ליבערמאן
צייז-כירורג
11 ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) 46, טעל. 172-06
נעמט אן פון 1–7 אוונט
צו לעטשביצע - פרייזען.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארעמאוויטשא 20
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.
ניי עס! סענסאציע! נייעס! סענסאציע!
פאר'ן אפפאהרען נאך ווארשא — 5 געזעגנונגס-פארשטעלונגען 5
פונ'ם אנסאמבל פון טעאטער „ארט"
פאלקס-פרייזען פון 1 ביז 3 זל.
שבת, ד. 17-טען, 4 נאכמיטאג, שבת, דעם 17-טען, זונטאג, ד. 18-טען, מאנטאג, ד. 19-טען, דינסטאג, ד. 20-טען — לעצטע פארשטעלונג 9 אוונט. ס'ווערט געשפילט
א גראנדיעזער רעווי-פראגראם
„כינעזישער גן-עדן"
16 פריילעכע שלאגער-נומערן 16 / הומאר / געזאנג / סאטירע
ס'נעהמען אנטייל פרויען: מ. ראפעל, פ. אוריך, מ. דאלסקא. ל. ראזענבערג. מענער: י. סטרוגאטש, י. מאנדעלבליט, נ. רייכענבערג, מ. פאטאשינסקי, י. זוצאנאוויטש. ס. גוטמאן א.א. ספעציעלע קאסטיומען און דעקאראציעס.
רעזשי: יוסף סטרוגאטש. קאמפאזיטאר: נתן רייכענבערג.
מוזיקאלישע לייטונג: דוד בייגעלמאן. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער-קאסע.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען.
ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען
בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן אין דערהיים פון 3–5 נאכם.

דער לעגענדארער גר פון לאדז

געוו. רוסישער פאלקאווניק איז אידעם פון א פוילישען פירשט

זיין פאטער איז געווען א סאנטאניסט און געווארען א רוסישער גענעראל.-אין יאהרען ארום קומט איהם דער פאטער צו חלום.-ער איז זיך מגייר צוזאמען מיט זוהן און טאכטער און לאזט זיך ארויס אויף 2 יאהר אין גלות

א גרויסע סענסאציע האט ארויסגערופען אין גראדנע די געשיכטע מיט א געוויסען גר אברהם מאלאמאך.

פאריגע וואך איז דער האוינער אברהם מאלאמאך געקומען צו פוס פון קרינעק קיין גראדנע און ער איז גלייך ראווען אין גרויסען בית-המדרש; געפינענדיג דארטען אנ'עולם מענשען איז ער ארויף אויף דער בימה און פאר אלעמען ערקלערט, אז מיט צוויי יאהר צוריק האט ער זיך מגייר געווען און לויט דער עצה פון ווארשאווער ראבינאט ריכט ער אפ אין משך פון צוויי יאהר צייט גלות, און ער איז נע-ונד, כדי אפצוקומען פאר זיינע און זיין פאטערס חטאים.

דער האוינער טשעקאווער פערשוין פון אריס-טאקראטישען אויסזעהען האט ביים עולם מתפללים ארויסגערופען א פערשטענדליכען אינטערעס בנוגע זיין פערגאנגענהייט און די סיבות, וועלכע האבען איהם דערפיהרט זיך מגייר צו זיין; גלייכצייטיג האט מען צווישען עולם צונויפגעקליבען עטליכע גילדען און איהם אפגעגעבען כדי ער זאל האבען אויף דער הוצאה.

ווער איז דער האוינער מגיירעטער גר, אברהם מאלאמאך?

אברהם מאלאמאך איז א געוועזענער רוסישער פאלקאווניק, א זוהן פון א רוסישען גענעראל; ער איז איצט אלט 53 יאהר און זיין רוסישער נאמען איז וולאדימיר גרינאריעוויטש.

מאלאמאכ'ס פאטער איז אין די קינדערישע יאהרען אין די צייטען פון ניקאלאי דעם ערשטען, אלס ייד, אוועקגענומען געווארען פון זיינע עלטערען און געווארען א קאנטאניסט; דערביי איז כדאי צו בעמערקען, אז דער פאטער איז געווען פון גרויס יחוס און זיין אפשטאמונג איז פון צדיקהמטען לוריצחק בערדיטשעווער; אין מיליטער האט מאלאמאכ'ס פאטער דער אפגעשמדטער גרינאריי, ארער ווי ער האט זיך פריהער גערופען גרשון, געוויזען ארויסווייזען גרויסע פעהיגקייטען; ער האט אנגעהויבען שטייגען אלע חעבער און העכער ביז וואנען ער האט זיך דערדינט, אלס געשמדטער, צום טיטול גענעראל און פערנומען א בכבודיגען אמט אין קייזערליכען הויף.

אין יאהר 1905 איז מאלאמאכס פאטער גע-פארען שווער קראנק און געשטארבען אין פאמארע; פאר'ן טויט האט דער פאטער צוגערופען דעם זוהן וואו איהם ענטפלעקט דעם סוד, אז ער איז א ייד, דערצעהלט זיין גאנצע לעבענס-געשיכטע און איהם שטרענג אנגעזאגט, אז מען זאל איהם מקבר זיין לויט'ן יודישען דין אויפ'ן יודישען בית-עולם; גלייכ-צייטיג האט דער פאטער פערזאגט דעם זוהן וולא-דימיר, אז ער זאל זיך מגייר זיין.

וולאדימיר, ארער ווי ער רופט זיך איצט אברהם, זייענדיג שוין דאן פאלקאווניק, איז אוועק צום רב און געפרעגט ביי איהם אנ'עצה, וואס צו טון, כדי צו ערפילען זיין פאטערס לעצטען ווילען; צוליב די רעמאלסדיגע שטרענגע הערשענדע געזעצען האט דער רב מסכים געווען געהיים דעם מת מטהר צו זיין און איהם אנטון תכריכים מיט א טלית, אבער מקבר זיין איהם אויפ'ן קריסטליכען בית עולם. וולאדימיר האט געטון לויט דער עצה פון רב.

אזוי זענען אוועק עטליכע יאהר, ס'איז אויס-געבראכען דער וועלט-קריג און אברהם מאלאמאך איז מיט זיין מיליטער-אפטיילונג געקומען קיין פוילען.

הינטער לאדז נישט ווייט פון גערזש געפינט זיך דער מאיאנטעק פון פוילישען פירשט ריבאר-לינסקי; געפינענדיג זיך דארטען, האט זיך מאלא-מאך בעקענט מיט'ן פירשטס טאכטער און מיט איהר חתונה געהאט; דער שווער זיינער, דער פירשט ריבאלינסקי, האט איהם אפגעשריבען אין נרן א גרויסען מייער אין לאדז אויף אגרא אחוזה.

מאלאמאך האט מיט זיין פרוי געלעבט גליק-לעך, געהאט מיט איהר צוויי קינדער, און ער האט זיך שוין געהאט אינגאנצען פערגעסען פון דעם צוואה, וועלכע ער האט געגעבען זיין פאטער פאר'ן טויט, אז ער וועט זיך מגייר זיין.

פלוצלונג איז מאלאמאכען געקומען צו חלום זיין פערשטארבענער פאטער און איהם ערקלערט, אז זיין נשמה האט נישט קיין תיקון אויף יענער וועלט, צוליב דעם, וואס ער, זיין זוהן, האט נישט ערפילט דעם צוואה, זיך צוריקצוקעהרען צום יודענ-טום; לכתחילה האט מאלאמאך נישט געלעגט קיין גרויס אכט אויף דעם דאזיגען חלום; אבער ווען דער פאטער האט זיך אנגעהויבען בעווייזען צו איהם נאכט אין נאכט, פערשאפענדיג איהם גרויסע נערוועזע ליידען (ווי מאלאמאך דערצעהלט, פלעגט ער אכט אויפשטעהן אינהערפריה א צעקניפטער און צעפיילטער), האט ער פעררופען עטליכע מאל-דיאטען און זיי אוועקגעשטעלט אויף א גאנצע נאכט ביי זיין בעט, פערזאגענדיג זיי אז אויב זיי וועלען עמיצען דערזעהען אין צימער, זאלען זיי איהם דערשיסען אויפ'ן ארט.

די חלומות האבען זיך אבער איבערגעחזרט און אויפהער, און דאס האט איהם שרעקליך גע-פייניגט.

אין א קורצער צייט ארום איז מאלאמאך אוועק מיט'ן מיליטער צוריק קיין רוסלאנד; נאכ'ן אויסברוך פון דער רוסישער רעוואלוציע איז ער אריינגעטראטען אין דעניקינס ארמעע; אויך ביי דעניקינען האט זיך מאלאמאך נישט געקענט לאנג אויפהאלטען; ער איז אוועקגעפאהרען קיין בעלגיע און איז אריין אין האלערס ארמעע, מיט וועלכער ער האט זיך צוריקגעקעהרט קיין פוילען און גע-נומען אנ'אקטיווען אנטייל בעת די גרויסע שלאכ-טען מיט די באלשעוויקעס הינטער ווארשא.

די מלחמה האט זיך געענדיגט און מאלאמאך האט זיך צוריקגעקעהרט צו זיין פרוי און קינדער קיין לאדז; דא האט איהם ווידער פלוצלונג אנגע-הויבען פייניגען דער געוויסען, און צום סוף האט ער בעשלאסען זיך מגייר צו זיין.

נישט דערצעהלענדיג דער פרוי וועגען קיין זאך איז מאלאמאך אוועקגעפאהרען קיין ווארשא און זיך געווענדעט צום ראבינאט; היות ווי ער האט נישט בעזעסען די נויטיגע דאקומענטען, וועלכע ער האט איבערגעלאזען אין רוסלאנד, האט דער ראבינאט זיך ענטזאגט צו ערפילען זיין ביטע; מאלאמאך האט זיך דאן גענומען ענערגיש'ער צום ענין, ער איז אוועק צו נח פרילוצקי און א דאנק זיין מיטהילף איז איהם געלונגען צו בעקומען פון רוסלאנד די נויטיגע דאקומענטען, וועלכע האבען פעסטגעשטעלט זיין יודישע אפשטאמונג.

מעשה'שטן זענען די דאקומענטען צופעליג אריינגעפאלען צו זיין פרוי, וועלכע האט אנגעהויבען פארשען דעם גאנצען ענין און דערוויסענדיג זיך, אז איהר מאן וויל זיך מגייר זיין, האט זי איהם אנ-געהויבען מאכען פערשידענע שוועריגקייטען; דאס אל'ץ האט אבער נישט געווירקט אויף זיי; סטען בעשלאָס און ווען די פרוי האט דערזעהן, אז אלע אנגעווענדעטע מיטלען, האבען נישט געגעבען קיין רעזולטאט, האט זי זיך גענומען דערפון שטארק צום הארצען, זי איז געווארען ערנסט קראנק און יז איז אוועקגעשטארבען.

אויך די קינדער מאלאמאכס האבען זיך דער-וואוסט וועגען זייער פאטערס פלאן און איינמאל, ווען מאלאמאך איז געזעסען ביי זיך אין קאבינעט שטארק פערדאגהט און פערטרויערט, זענען זיי צו איהם צוגעקומען און איהם ערקלערט, אז אויך זיי זענען גרייט זיך מגייר צו זיין צוזאמען מיט איהם; דער פאטער האט צוערשט נישט געגלויבט קיין אכט אויף זייערע רייד, נישט גלויבענדיג אין זייער אויפריכטיגקייט; ערשט נאכדעם ווי ער האט זיך איבערצייגט אין זייערע גוטע כוונות, איז ער אוועקגעפאהרען מיט זוהן און טאכטער קיין ווארשא.

אין ווארשא זענען זיי אוועק אין ראבינאט, וואו 5 רבנים בראש מיט'ן ראטינער אין גערער רביים, האבען זיי פייערליך מגייר געווען; דערביי זענען דער פאטער מיט'ן זוהן נאטירליך געמלט געווארען.

לויט ווי ס'גיט איבער דער גר אברהם מאלא-מאך האט דער גערער רבי, נאכ'ן מגיר זיין ייד, איהם פערזאגט, אז אויב ער וויל, אז זיין פאטערס נשמה זאל בעקומען תיקון און ער אליין זאל זיך אפוואשען פון זיינע זינד, דארף ער קודם כל זיך ארומוואגען אין משך פון צוויי יאהר צייט פון זיין רייכטום און פון יעדען פערגעניגען אין לעבען די גאנצע הכנסה פון זיין הויז אין לאדז דארף אין משך פון די 2 יאהר צייט געהען פאר א ישיבה; ער אליין דארף אין משך פון דער דאזיגער צייט זיין נע-ונד און אפריכטען גלות; צוויי טעג אין וואך מאנטאג און דאנערשטאג דארף ער פאסטען און אויסער שבת האט ער נישט געגעסען אין משך פון דער גאנצער צייט נישט קיין פלייש און נישט קיין מיל-כיקס. שפייזענדיג זיך בלויז מיט ברויט און וואסער.

דער גר אברהם מאלאמאך לאט גענומען אויף זיך די אלע פייניגונגען און ער ווייס זיי אם בשלמות שוין נאך משך פון קרוב דריי פערטעל יאהר צייט; ערשט נאכ'ן איבערקומען די 2 יאהר וועט ער זיך צוריקקעהרען אהיים קיין לאדז.

מאלאמאכס זוהן איז גלייך נאכ'ן מגיר זיין זיך אוועקגעפאהרען קיין תל-אביב, וואו ער פערנעמט א בכבודיגען פאסטען אין א קבוצה פון חלוצים; זיין טאכטער געפינט זיך אין תל-אביב, וואו זי לערנט זיך.

ווי דער גר האט איבערגעגעבען האט זיין שווער, דער פוילישער פירשט ריבאלינסקי, פער-פיהרט געגען איהם א פראצעס, כדי אפצונעהמען ביי איהם דאס הויז וועלכעס ער האט איהם געשאנקען אין נרן; דער פראצעס איז שוין פאר-געקומען, און אין דער ערשטער אינסטאנץ האט דער שווער פערשפילט; ווי נאר ער וועט זיך צוריק-קעהרען קיין לאדז - פערזיכערט דער גר, וועט ער גלייך פערקויפען זיין הויז און אוועקפאהרען קיין ארץ ישראל צו זיינע קינדער.

ס'איז כאראקטעריסטיש, אז ווען די קהלה האט געוואלט ערטיילען דעם גר א געוויסע אונטער-שטיצונג האט מאלאמאך זיך קאטעגאריש ענט-זאגט עס צו נעמען.

דאס געלד, וואס ער בעקומט אין יעדער שטאט פון גוטע מענשען אויף דער הוצאה, גיט ער אפ אין גרעסטען טייל ארימע-לייט.

שבת האט מאלאמאך זיך געווייט א'גאנצע שעה צייט אין א התלהבותדיגער שטימונג, ביי די גערער חסידים אין זייער שטיבעל, און זונטאג איז ער געווען ביי הרב ר' שמעון שקאפ אין פארשטאט.

אין גראדנע וועט דער פשוט לעגענדארער גר אברהם מאלאמאך זיך פערווייל נאך איינע טעג און פונדאנען קלויבט ער זיך אוועקצוגעהן צום חפץ חיים אין ראדין. (גנ)

DR. MED.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקהייט

8 NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אוונט.

DR. MED.

A. URYSON

מינערלינע קראנקהייטען

נעהמט אן פון 3 ביז 6 נאכמיטאג.

Konstantynowska 20, telef. 35-66.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,

פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאהניע פון ועטאליבע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: קלאדקעס אויף פלאטפוסען, קונסטליכע גליעדער.

נעמט אן פון 5—7 אוונט. סאנטאג א. א. וו.

גייסטיג-קראנקע

פון תלוש.

ענדליך איז דער טאג אוועק. די פענסטער פון דער ווערענדע האבען געלויכטען פון דער פער-געהענדער זון ווי פון רויטע פלאמען וואס פלאק-קערען אינצייגיג. די קראנקע האבען אפגעגעסען און די דינער האבען זיי פונאנדערגעפיהרט אין די פאלאטעס. איך האב זיך געלייגט אין בעט און אלץ געטראכט, אז אויב דער דאקטאר וועט מיך מארגען נישט בעפרייען וועל איך בעגעהען זעלבסט-מארד. געבען מיר און א צווייטער בעט אין געלעגען דער יודישער יונגער מאן. איצט האט ער געלאכט מיט א מאדנעם קרענקליכען געלעכטער און גע-פלאפעלט, אז ער איז א ממזר. און זיין פאטער איז געווען א היטלאווער רוסישער בראדיאגע וואס האט זיין גאנצע לעבען זיך ארומגעשלעפט איבער ברויטע וועגען. דער רריטער קראנקער, וועלכער האט זיך געפונען אין אונזער פאלאטע, האט איהם גער-דערלט און איהם געווען ליגנער און שמיציגער הר. דאס האט זיך געצויגען מעהר ווי א שעה. דערנאך האבען בייזע פערגעסען וועגען וואס זיי רעדען און זענען אנדערעמעלט געווארען. נאר צו מיר איז דער שלאף נישט געקומען.

מידער שטעהט דער הערהרג'טער ברודער און ווינקעל און רישקעלעך בלוט רינען איבער זיין פנים. איך מיים אז דאס איז א האלוציאנאציע, וואס איך האב שוין אזוי פיל מאל געזעהען, און דאך שטיקען מיך טרערען פון שרעק און פיין און אז מיר פערשטערבט שראכט איך מעגען דער המעט-נישער סטורענטקע און דאקטאר קאטאן. אט איז איצט א וואריסע פריהלינג נאכט. ער זיצט זיכער ביי איהר אין צימער און דערצעהלט, אז איך בין זעהר קראנק און ווי שווער איהם איז אנגעקומען מיך ענדליך איינצוארדנען אין דעם סאנאטאריום אויפ'ן נבארג. ער זאגט ליגענס און זיינע ברייטע נאלעכער פלאטערען דערביי לייד'ענשאפטליך, דער-נאך בעט ער זיך ביי איהר זי זאל געהען מיט איהם אין שטאטישען גארטען וואו עס שפילט מוזיק. דיינט וועל נאך איהם נישט שטערען, איך ציטער פון אויפרעגונג און בייס די קישען.

די פריהלינג נאכט פערגעהט גיך. איך שלאף איין, כאפ זיך אויף און שלאף ווידער איין, מען וועקט מיך. דער ריינער שטעהט ביי מיין בעט. ווארט, וואו בין איך דא, ווייסע, גלאטע ווענט, דריי בעט-לעך און צוויי משוגעים קוקען אויף מיר. איך האב זיך דערמאנט וואס געכטען איז פערגעקומען און ווי מען האט מיך געבראכט אהער. דער ריינער דערלאנגט מיר מיינע זאכען. איך האב זיך אנגעטון און בין אוועק אויף דער ווערענדע ווארטען ביז דער דאקטאר וועט קומען. ערשט א זייגער צעהן האט דער ריינער מיך א רוף געטון איך זאל געהען נאך איהם. ער האט מיך אריינגעפיהרט אין א קליינעם צימער, וואו ביי א ברייטען מאסיווען שרייב-טיש איז געזעסען א יונגער מאן מיט א טיפען שניט אויף דער רעכטער באק. פאר איהם איז געלעגען עפעס א רונדע מאשינקע, וואס איז געווען ענליך אויף א גרויסען וועקזייגער, פערשריבען מיט לאטיינישע בוכשטאבען, דער ריינער האט מיך אוועקגעזעצט אנטקעגען דאקטאר און אליין איז ער געבליבען שטעהען ביים טיר.

— א יאהר דארפט מיר ענטפערען אויף מיינע פראגען, — האט בעמערקט דער דאקטאר און מיר אריינגעקוקט אין די אויגען. מען איך וועל זאגען: „א לאמפ" — ענטפערט איהר: „קעראסין", „אנ-אויוען" — ענטפערט איהר: „קוילען". עס זאל זיין א פערבינדונג, איהר פערשטעהט?

ער האט גענומען אנרופען אלערליי זאכען און איך פלעג דערזאגען דאס נויטיגע ווארט. דא-האב איך א פאר מאל זי דערפלאנטערט, וויל איך האב בשעת מעשה געטראכט וועגען עפעס אנדערש. דערנאך האב איך איהם דערצעהלט ווי אזוי דאקטאר ראזמאן האט מיך פערנארט אהער און זיך שטארק דערביי אויפגערעגט. ער האט פון מיר נישט אראפ-גענומען די אויגען און געשמייכלט. ווען איך האב געענדיגט רעדען האט ער רוהיג א זאג געטון צום ריינער:

— פיהרט איהם אוועק צוריק.

עס איז געווען קלאר, אז מען פערהאלט מיך און דער גראנק וועגען מאכען א סוף צו מיין לעבען דא. דאס האט אויף מיר שרעקליך געווירקט האט מיר נישט אפגעלאזט אויף א מינוט. נא ווי אזוי? פיירען ביי נאכט זיך דערשטיקען מיט'ן לייכטער פון בעט ארער דורכברעכען א פענסטער אויף דער ווערענדע און זיך אראפווארפען. עס איז גענוג תוך און איך וועל זיכער דערהרגעט ווערען. אזוי טראכט איך און געה שטיל ארום איבער דער זונינער ווערענדע און נאך מיר געהט נאך אנ'-אידיאט און לאכט מיט א דראבנינקען געלעכטער; דערצו שטעהט אלע ווילע צו צו מיר דער יודישער יונגערמאן. ער דערצעהלט מיר מאדנע זאכען וואס זענען געשעפען געווארען אין זיין קראנקער פאנ-טאזיע. יא, יא, ער איז א ממזר. זיין מוטער האט שווער געזינדיגט.

— אבער וועמען ווארט עס! — ווער איך אויפגערעגט און געה אוועק אין א ווייט אין א ווינקעל וואס איז פערשטעלט מיט צוויי וועגעס צווישען דער ווערענדע און ארויסגאנג.

איך בעמערק דארט א פערמאכטע טיר מיט א בלישטשעטשענדע קופערנע קלינגעל. דא איז דער בעסטער פלאץ לויפט דורך א געדאנק אין מיין קאפ. איך ווארף א קוק אויף דעם ווינקעל פון דער ווערענדע וואו די קראנקע מיטע ריינער זיצען. זיי זענען רוהיג, עס הערט זיך נאר דער געלעכטער פון שפילען אידיאט, וואס איז מיר נאר וואס נאכ-געגאנגען. מען דארף א מינוט נישט ווארטען. אט וועל איך אראפנעהמען די שעלקעס פון די הויזען, מאכען א פעטליע, עס אנטון אויפ'ן האלז, דעם צווייטען עק צובינדען צום הענטעל פון טיר, זיך זעצען אויף דער פאדלאגע, אפווארפען דעם קאפ און מיט די פיס זיך אנשפארען אין וואנט און דער טויט וועט קומען. איך קוק זיך ארום נאך אמאל. דער יודישער יונגערמאן רעדט עפעס מיט'ן ריינער. איך ציטער ווי אין פיבער, מיין האר קלאפט און רייסט זיך ממש פון ברוסט. אין קאפ איז א משמאש פון אלערליי געדאנקען און איך ווייס נישט וואס עס טוט זיך מיט מיר. אט זיץ איך שוין אויף דער פאדלאגע ביים טיר און טהו אויס די שלייקעס נאך א מינוט און אל קאיז פערטיג. איך ווארף אפ דעם קאפ און שטיק זיך. פונקען שפרינגען פאר מיינע אויגען. בלויע און רויטע פערלען ווערען אנגעצונדען, טאנצען און ווערען אויסגע-לאשען. און די פיס זענען שטארק אנגעשפארט אין וואנט, ווי צוגענאגעלט, איך וויל זיי אפרייסען און קען נישט און דער קאפ ווערט אזוי שווער. און פלוצים דערפיהל איך פון הינטען אין נאקען א טעמפען קלאפ, די שלייקעס רייסען זיך איבער און איך פאל מיט'ן פנים אראפ. עס נעהרט א פאר מינוט. איך עפען די אויגען. איבער מיר שטעהען צוויי ריינער און איינער זידלט זיך מיט כעס:

— ווארט, שמוציגער הונט, איך וועל ליב-האבען ווי צו בעגעהען זעלבסטמארד...

—:—:—

קלאנג=פילם=טעאטער
„MIMOZA"
Kilińskiego 178.

היינט און ווייטערדיגע טעג! פרעמיערע פון קלאנג=פילם
ראמאן פון א מאדערן פריילין
שעהנע קאמעדיע אין 10 אקטען.
אין די הויפט-ראלען: אין די הויפטראלען:
COLLEN MOORE, NELL HAMILTON
אויסערן-פראגראם: קלאנג=רעוועלאציע-צוגאבען.
נעכסטער פראגראם: „התונה=מארש"

אספ: רטום און פריי-בילעטען אננגילטיג. נישט קוקענדיג אויף די גרויסע קאסטען פון בילד זענען די פרייזען פון די פלעצער נישט געהעכערט. אנהויב פון די סעאנסען אין וואכען-טעג 5.30, שבת, זונטאג און חגאות 3.30 נאכם.

בעקאנטמאכונג.

דאנערשטאג, דעם 29 מאי ד. י. 12 א זייגער מיטאג קומט פאר אין אייגענעם הויז, אין לאקאל פאלודניאווא 19

די יעהרליכע אלגעמיינע
פערזאמלונג

פון די מיטגלידער און מיטגלידערינס פון פעראיין
„לינת החולים"

צום ערשטען טערמין און דעם 8-טען יוני ד. י. 5 א זייגער נאכמיטאג צום צווייטען טערמין און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל מיטגלידער.

טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג דורך דעם פרעזעס אדער וויצע-פרעזעס; 2) בעעהרען דעם אנדענק פון די פארשטארבענע מיטגלידער; 3) וואהלען פון א פארזיצענדען; 4) פארלעזען דעם בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע; 5) בעריכט פאר דעם יאהר 1929; 6) בודזשעט פאר דעם יאהר 1930; 7) אנטרעגע פון דער פערוואלטונג; 8) אנטרעגע פון די מיטגלידער פון פעראיין; 9) וואהל פון 1 פרעזעס, 2 וויצע-פרעזעסן, 1 סעקרעטאר, 1 קאסירער, 18 פערוואלטונגס מיטגלידער, 6 קאנדידאטען פון דער פערוואלטונג, 5 אין דער רעוויזיאנס-קאמיסיע און 2 קאנדידאטען.

די פערוואלטונג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ=לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- בעזונדער ווארטע-ציבער פאר פרויען. -
וויזיט 3 זל.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקע... און ליפשטיל-אינטא...
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד

רעכער
מאשינאווע
ווערען
אויסגענעהט
גארדמאן ציגעלגאס 29

די בילעסטע מאדערנע
שייטלען
ווי אויך פערשידענע פאלעטשקעס, אזוי ווי אייגענע האר, גוטע אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען,
קאנט איהר נאר בעקומען ביי
פארשוויצקא, קאמיעננא 5
ווערקאפיצינע, 2-טער שטאק.

וויכטיג פאר
מיליטער-פליכטיגע
עס איז ארויס פון דרוק
א בוך פון אדוואקט יאריץ פון ווארשא וועגען מיליטער-פליכטיגע און פאר רעזערוויסטען. צוגענגליכער פרייז.
נאר 20 גראשען
צו בעקומען ביי די צייטונגס-פערקויפער
אלטע שטאט 1, וועלניאזש צעגעלניאנא 37, נעבען אייזען-געשעפט און פאלודניאווא 2.

א קוואליפיצירטער
הערן - שניידער
בעשטעלט
קען זיך מעלדען
ביי י. שווארץ
120 פיעטריקאווער 120

ס'ווערט געזוכט
איין לערן-יונגעל
צו דאמען בעשטעלט
צו פאצקא
2 קאמיעננא 2

א קריטא
ביייעריך
זאפא ט געזוכט
ווסכאדניא 31, וו. 10.

ענטשולדיגונג.

איך ענטשולדיג מיך פאר דעם פעריין פון פרוכטען און געמיזע קליינהענדלער ברזשעזשינער 19 און ציה צוריק מיינע ווערטער.

נעמה סאבאצקא.

קוואליפיצירטע
שטריקער
ווערען געזוכט
ביי ווארשאווסקי
9 פיעטריקאווער 9
רעכטע אפיצ. 2 שטאק.

א טיכטיגער
מאשין-שפולער
צו זאקען אדער צו סוויטערס, זיכט בעשעפטיגונג.
אפערטען פאר "L.P. 37".

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן אינדערהיים פון 3-2 פ. מ. פון 7 9 נ. מ.
אין קליניק „סאנאטא"
אגראדאווא 10 פון 12-1

אנ'ארט צום שלאפען
פאר אנשטענדיגע יונגע לייט ביי א פיינערע פאמיליע אין דער געגענד פון פלאץ קאשטשעלני.
אפערטען אונטער "B".

Dr. Med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 5—9 אווענד.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87
ספעציעל ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 5—9 אוו.

זון, לופט, גרינס,
ספארט
כלערליי פערוויילונגען,
אטראקציעס
וועט ברענגען
די גראנדיעזע יודישע
גארטען=פערוויילונג
דינסטאג, דעם 3-טען יוני
דעם 2=טען טאג שבועות
אין פארק
הערענאוו

א לאנגיעהריגער געוועזענער
מיליטער = בעאמטער
ערטיילט אינפארמאציעס אין מיליטער-ענינים, גיט פערשידענע עצות, ספעציאליסט פון ביטעס פאר איינציגע שפיזערס.
ב. מאן פיעטריקאווער 10

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
גושטשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר איטיך נאז, האלז, אויערן ק'	4½—5½
ד"ר קארשנער קינדער-קראנקה.	4½-5 11-9
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	2—12
ד"ר ביבערגאל הויט און וענער.קר. 11½	12½
ד"ר שמירנעלד נערווען און גייסטיגע קר.	2—1
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	1½—12½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	3—2
ד"ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—5½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען חי שטאמלען א.א. חי פאקען-שטע'ן, קינסטליכע בערג-זון-באשטראל ל. אינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס אויף פערלעטצונגען און שאדען, און לאבאראטאריום הערען אנאליזען פון אלע ארט ענטלעזונג, אויך פלעגמע און בלוט
איטפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי ספעציאליסטקא
צאהן-ארצט 10—1 3—6
קינסטליכע צייהן, קראנען, פלאמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אפען אויך זונטאג

צאהן-ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33
נעהמט אן פון 10—2 און פון 4—7

א מעדער
פון אנשטענדיגע עלטערן, וועלכע קען א ביסעל נייהען און וויל זיך ערלערנען דאס דאזיגע פאך קען זיך מעלדען אין דער פראצאווניע פון דאמען-קליידער קאמיעננא 5, פראנט, 2 טען שטאק, וואהנ. 7.

Rutynowany operator FOTOGRAFICZNY
obeznany w retuszu neg.
jest poszukiwany
Wiadomość w administracji nin. pisma.

קאמוניקאט.

פ"ריינ-פע"באנד וו. י. ז. א צוזאמען מיט'ן יוגענד וו.י.ז.א. לאדענט איין איהרע מיטגלידערינס אויף 2 אויספלוגען.

1) אין דעם טראדיציאנעלען יום טוב לג בעומר דעם 16-טען ד.ח. 8 א זייגער פריה צוזאמען מיט'ן לעה"רטום און ערציהערינס פון יודישען גימנאזיום אין וואלד אויף ווישניאווע גורע.

2) אין העלענובעק דעם 18 טען ד. ח. 3 א זייגער נאכמיטאג פון באלוטער פלאץ.

איינשרייבונגען נעהמט אן פרוי ד"ר ברוידע גדאנסקא 46, פרוי רעזניק, נארוטאוויטשא 2.

ווענעריש- כירורגישע קליניק
„SANATO"
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייז פון א געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.

הולך בתום ילך בטח,
ומעקש דרכיו יודע
גזיל אלו וקיעי, קני כל חורש תא:
דיו אלו ימי וכל מי בנישו תא:
דירי ארעא ספרי ורשטי ושו תא:
קענען נישט איבערגעבען דאס רעאלקייט פון דער אלט-בעוואוסטער
רעכטסקאנסולענטען-ביורא פון ה'
טאנעלא, פיעטריקאווער 17
(זאכאדניע 52) טעל. 148-79
וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געווייסענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, ארוואלאניעס, סלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי, חי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. מיט אכטונג ד. מאנעלא, פעטריקאווער 17.

אבאנאמענטס=פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6—זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען=פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— . . . . 4 .
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . . 8 .
פאר א מילימעטער-שורה: ליסטן דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.